

"... Mogoče je torej, da bi bili (SKD) v tej vladi le okrasek na demokraciji slovenskega tipa... in si skuhalo dodatne zamere pri svojih zaveznikih, članih stranke in simpatizerjih."

Jože Mlakar - Slovenec - 15. 12. 1992.

slovenska
DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

LETNIK XLIII

JANUAR-FEBRUAR 1993.

ŠT. 1. NO. 1

Z ZAUPANJEM ZRIMO V BODOČNOST

Za nami je prvi dan v prvem mesecu sončnega leta 1993. Veseli smo si voščili srečo in zdravja.

Lepo je božje stvarstvo. Krog sončnega leta nam prinese: ZIMO, belo in čisto; POMLAD, polno cvetja in lepote; toploto v POLETJU in radost v JESENI, ko nam narava poplača trud, ki smo ga vlagali preko leta. To leto pa je že tudi 44 let odkar izhaja ta naš list, mesečnik, SLOVENSKA DRŽAVA. Vsak mesec v letu je prišla - in še prihaja - in glavna misel je vedno bila: SLOVENSKA DRŽAVA.

Toliko let požrtvovalnega, prostovoljnega, neplačenega dela za idejo, ki so jo zmožni le idealni in nesebični ljudje.

Žrtvovati se in ljubiti DOMOVINO je največji izraz človekove biti, najvišji vrh in najbolj plemenito delo. Bile so težave in nerazumevanje, a vztrajnost je vodila k cilju, ki je sedaj dosežen. SLOVENSKA DRŽAVA je postala resničnost. Naš narod skromen in trdoživ je preživel svojo zgodovino na račun odpovedovanja. Slovensko srce zvesto svoji zemlji, neponarejeno in domače,

a brezmejno v občudovanju svoje domovine: mest in vasi, polj in pašnikov, visokih gora in nemirnega morja.

Zvestoba in skrb do zemlje, vera in pričakovanje skrivnost jutrišnjega dne ter veselje nad življenjem samim, so nas branili, da imamo danes SVOBODNO SLOVENIJO.

Bili smo popotniki, imeli smo kneze, svobodnjake, bili smo tlačani in pojarmljeni, a vse je minilo. Danes smo svobodni državljani v samostojni državi.

V ljubezni do domovine in svobodni praznujemo novo leto, čas, ko človek razmišlja o preteklosti in prihodnosti, ko gledaš zemljo in nebo in se čudiš božjemu stvarstvu. Čas, ko upaš, da bo tvoja DOMOVINA zablestela v najlepših barvah, čas, ko upaš, da bo RAZUMNOST, PRAVIČNOST IN SRČNOST VODILO NAŠIM NOVIM VODITELJEM!

Domovina je tista, katere dobrobit in sreča je PRAVI CILJ VSEGA NJIHOVEGA IN NAŠEGA SKUPNEGA DELA!

J.P.

NOVA VLADA

V decemberski številki S.D. smo ocenili izid zadnjih državnih volitev v S.R. kot nezaželjen. Navedli smo tudi nekaj razlogov, ki so po našem mnenju povzročili tako porazen rezultat. Vzdržali smo se večje kritike, ker smo takrat še vedno upali, da se bodo zaradi revnega uspeha srednje-desničarskih strank, te zdramile vsaj pet minut pred katastrofo in uspele premostiti osebne in morda tudi programske razlike in se v skupnem interesu povezale v koalicijo - DEMOS II., ki bi takrat še kot najmočnejša stranka zahtevala mandatarja za sestavo nove vlade. Po več kot enem mesecu čakanja in upanja se to ni zgodilo. Ker je že takoj po rezultatih postalo jasno, da bo kakršnakoli vlada rabila za sestavo koalicijo, se je začelo med SKD šepetati o sodelovanju s komunistično "Mladino", t.j. (LSD), nikakor pa ne s komunisti Prenove.

Že ti glasovi so nas navdajali s skepso in alarmom, saj je bilo znano, da ta "Mladina" skupno z voditelji ni dosti manj levičarska kot Prenovitelji.

Ko pa je Slovenska krščanska demokratska stranka podpisala pogodbo o sodelovanju s komunističnimi Mladinci s Prenovitelji (med njimi še vedno precej jugo-sanjačev), bodisi na iniciativo naivnih SKD voditeljev, ali pa hiperambicioznih njihovih desetarjev (katerih tudi v emigraciji ne manjka!), je s to odločitvijo zabarantala glasove tistih Slovencev, ki je nikoli ne bi podpirali niti materialno niti moralno, če bi že pred volitvami vedeli, da se je pripravljena pogajati in sodelovati tudi z vragom, če je potrebno, samo da pride na oblast, pa čeprav jim je to narekovala "strategija pragmatične politike", ali pa so ji svetovali umni teologi, kot je poročalo DELO. Dejstvo je, da so s to odločitvijo ponovili Kocbekovo igro naivneža in dokazali, da v Sloveniji "gre osel dvakrat na led". Sedaj imamo desnico razdvojeno in kot tako šibko v vladi kakor tudi jih bo v opoziciji, ko bi lahko s pametno in tudi pokončno politiko bili vsi v vladi. Ugovor, da je bilo treba v vlado, da bodo vedeli, kaj se tam dogaja, je treba presoditi s stališča, da bo v vladi SKD soodgovorna za vse, kar se bo tam z velikim preglasovanjem komunistov odločalo. Zlasti še ker poslanci SKD v parlamentu ne bodo smeli glasovati proti vsem predlogom, ki jih bodo odobrili komunisti - Prenovljenci - in - Mladinski - komunisti. Tako imamo sedaj v Sloveniji "demokracijo", ki jo v ozadju vodi komunistična partija, odgovornost za njeno delo nosijo pa tudi Peterletovi Krščanski demokrati s svojim pečatom (rubber stamp).

Kakšne "drobtinice" so Krščanski demokrati dobili za protiuslugo njihovega "kocbekovstva"? Če izločimo MOŽNOST TAJNIH, IZREDNO TEHTNIH RAZLOGOV, KI BI ZADEVALE BODOČO USODO SLOVENSKE DRŽAVE, bore malo!

Poglejmo štiri "stolčke Krščanski demokratov v Drnovškovi vladi. Že samo površna analiza pokaže, da so vsa imenovanja, skupno z omejitvami, ena sama prefinjena igra dirigenta Drnovška. Zunanje ministrstvo Lojzeta Peterleta - sicer

VLADIN SKUPINSKI PORTRET - Od leve proti desni stojijo: dr. Davorin Kračun, Sergij Peišan, Mitja Gaspari, Jožica Puhar, Ivo Bizjak, dr. Jože Osterc, dr. Slavko Gaber, Lojze Peterlet, dr. Janez Drnovšek, dr. Rado Bohinc, Miha Jazbinsček, Janez Janša, Miha Kozinc, Igor Umek, dr. Maks Tajnikar in dr. Botidar Voljč. (Foto: Igor Modic)

prestižen resor - , kateremu pa Drnovšek jemlje iurisdikcijo nad mednarodno trgovino; prepoved, da ne bo smel brez Drnovškovega pristanka v tujini nastopati v strankarski funkciji, četudi bi predsedniška dolžnost stranke to zahtevala in dejstvo, da je trenutno priznalo Slovensko Republiko že nad 100 držav v svetu, vključno OZN, in od teh vzpostavilo že redne diplomatske odnose nad polovico, mu daje samo še vlogo "cirkuškega medveda", ki naj bi komunistom na "stolčkih" privabljal denar tujih investicij, katere razvpiti komunisti nikakor ne bi mogli privabiti. (Berite komentar NEW YORK TIMES-a na str.:12)! Tako nekako so izrabili komunisti Kocbeka med II. svetovno vojno, ko je šel - po naročilu Tita - v Vatikan in se predstavljal kardinalom - zlasti E. Tisserant-u - kot predstavnik slov. katoličanov in jim dopovedoval, kako 'katoliška' je NOB.

Drugi primer je imenovanje notranjega ministra uglednega g. Ivana Bizjaka pod pogojem, da se odpove iurisdikciji Varnostne informativne službe (VIS), "UDBE" (le zakaj, se sprašujemo?), tako da bosta z Umekom, ministrom za promet, igrala vlogo cestnih policajev. Podobni resor je dobil "kraljevi" minister Franc Snoj v prvi slovenski vladi leta 1945., ko so ga komunisti okinčali z visokim naslovom: "Minister za lokalni promet" (ljubljske tramvaj komande). Pa še tega samo za nekaj mesecev.

dalje na str. 2

slovenska
DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates:
\$15.00 per year
\$ 1.50 single issue
Advertising: \$ .45 per agata line1987-1988
Member of Multilingual Press
Association of OntarioMember of Canadian
Multilingual Press Federation

Owned and published monthly by Slovenian National Federation of Canada

Lastnik in izdajatelj Slovenska Narodna Zveza v Kanadi
646 Euclid Ave., Toronto, Ontario M6G 2T5

Edited by Editorial Board

Urejuje konzorcij Slovenske Države

Zastopnika:

Martin Duh
Calle 105, # 4311
1653 Villa Ballester
ArgentinaLudvik Jamnik
79 Watson Avenue
Toronto, Ontario
M6S 4E2
Canada

TELEPHONE & FAX #: (416)-766-4848

Letna naročnina: Za Kanado in ZDA \$15.00, za Argentino in Brazilijo po dogovoru,
Anglija, Avstrija, Avstralija, Francija in druge države \$12.00 U.S. Po letalski pošti po
dogovoru.Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala
skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.NOVA VLADA
nadaljevanje s str. 1

Namesto poljedelskega ministra, čeprav je tudi zelo važno, bi bil za krščanske demokrate bolj važen resor za izobrazbo, ki bi lahko pospešil odpravo "možganskega pranja" komunistične ideologije iz šolskega kurikulumu; ali pa celo ministrstvo za sodstvo, ki bi lahko zagotovilo vsem državljanom popravo krivic, ki jih je povzročil 50 letni komunistični sistem. Pod takimi, ponižajočimi pogoji bi Slovenski krščanski demokrati nikoli ne smeli sprejeti sodelovanja.

Kake usodne posledice je ta "unholy alliance" med komunisti in Krščanskimi demokrati pustila? Predvsem je pustila na "stolčkih" vseh mogočih, dobičkanosnih in bogato nagrajenih ustanov (gospodarskih, političnih, kulturnih, itd.) PRIVILIGIRANE PARTIJE - VEČNO ELITO -, istočasno pa - ZAGOTOVILA VARNE POKOJE KOT NAGRADO ZA NAJHUJŠE POKOLE V 1000 LETNI SLOVENSKI ZGODOVINI.

SPORAZUM JE TUDI VNESEL SKORAJ NEPREMOSTLJIVE RAZLIKE V DESNO-SREDINJSKIH STRANKAH, KAR JE POVZROČILO RAZDOR MED KATOLIČANI, MED PRIJATELJI, CELO MED DRUŽINAMI V DOMOVINI IN V ZDOMSTVU.

Kaj sedaj? Hvala Bogu, da imamo še precej močno Slovensko ljudsko stranko (SLS - Kmečka stranka), ki - POD NOBENIM POGOJEM - PODOBNO KOT DEMOKRATSKA STRANKA - NI BILA PRIPRAVLJENA ITI V KOALICIJO ALI V VLADO SKUPNO S KOMUNISTI. Ta bi lahko podvzela povezavo vseh strank opozicije vključno potencialnih nezadovoljnejšev v SKD in se začela na "square one", kot rečemo v Kanadi, takoj pripravljati na nove volitve.

Slovenska Država in Slovensko državno gibanje, ki sicer nista STRANKARSKO angažirani, bosta napore take OPOZICIJE (DEMOS II.) PODPIRALI, kot sta podpirali I. DEMOS, z namenom, da okrepijo politične sile (med katerimi vidimo tudi "državotvorce"), ki bodo branile resnično DEMOKRACIJO in resnične zagovornike SLOVENSKE SUVERENE REPUBLIKE.

Morda se motimo in so se komunisti le spreobrnil. Dopuščamo Savlovo pot.

Avgust Kuk

NOVA DOLOMITSKA POGODBA

Ivo Žajdela

25. januarja je državni zbor (kot se po novem imenuje slovenski parlament) izglasoval novo slovensko vlado. Od 86 prisotnih poslancev (vseh je 90) je zanjo glasovalo 60, 25 pa jih je bilo proti. Gre za vlado dr. Janeza Drnovška, predsednika Liberalno demokratske stranke.

Že takoj po volitvah (6. decembra 1992) se je začelo govoriti o tako imenovani veliki koaliciji, ki se je mesec in pol kasneje tudi zgodila. Nova vlada je velik triumf levice, saj je z veliko koalicijo prišlo do sodelovanja Liberalno demokratske stranke (razvila se je iz ZSMS), Združene liste (SDP oz. bivši komunisti in tri manjše, nepomembne stranke) in Slovenskih krščanskih demokratov.

Poglejmo, kako je do tega prišlo. Protikomunistična koalicija Demos je razpadla leta 1991. Razbila jo je Demokratska stranka (Spomenka Hribar, Rupel, Bavčar, Bučar), formalno pa jo je konec decembra 1991 razpustil dr. Jože Pučnik (predsednik Socialdemokratske stranke), ki ji je predsedoval, čeprav mu tega ni bilo treba narediti.

Demos je potem na državni ravni nekaj mesecev še vegetiral. Ključno pa je to, da se je SKD od Demosa vedno bolj oddaljevala in šla na pot lastne politike.

Z razpadom Demosa so se porušila tudi razmerja v skupščini, kjer je imel od volitev spomladi 1990 Demos rahlo večino. Dvanajst poslancev DS, pa tudi večina Zelenih in SDSS so v skupščini začeli glasovati proti zakonu Peterletove vlade. 12. februarja 1992 je levica prvič poskušala spodnesti Peterleta, ko je z Markom Voljčem vložila predlog za glasovanje konstruktivne nezaupnice Peterletovi vladi. 19. februarja je dobil Voljč od potrebnih 125 glasov "le" 115. Peterle se je začel pogajati z LDS in Socialistično stranko, da bi vstopili v vlado, s čimer bi okrepil koalicijo. 8. aprila je hotel na Peterletovo mesto priti Igor Bavčar (od 203 glasovnic je dobil "le" 98 glasov podpore). V tretje, čez 14 dni (22. aprila) je Peterletova vlada padla. Dr. Janez Drnovšek je dobil potrebnih 126 glasov. S tem je bila po dveh letih protikomunistična desnica poražena, levica pa je spet dobila v roke vlado in parlament; to, kar je Demosu leta 1990 edino uspelo odvzeti komunistom. Ti so namreč pod Peterletovo vlado povsem neokrnjeno zadržali v svojih rokah prav vse inštitucije. Naj naštejemo le nekatere najpomembnejše: Banka Slovenije, vse ostale banke, Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, zavarovalnice, loterija, Univerza, zgodovinske in arhivske inštitucije...

Leta 1990 so komunisti spretno vrgli v javnost besedo **revanšizem**, ki je zaradi polstoletne indoktrinacije takoj padla na plodna tla. Lojze Peterle se je začel povsem brez potrebe braniti, da ni revanšist. Tako na primer nikoli nismo mogli izvedeti, kakšne pokojnine imajo komunistični prvaki, narodni heroji in prvoborci, kaj šele, da bi se njihov privilegirani položaj kakorkoli spremenil. Treba je povedati, da je šla SKD v politiko z zelo slabimi kadri. Ministrstvo za šolstvo je vodil Peter Vencelj (SKD), vendar še danes nimamo v osnovnih šolah novega učbenika zgodovine ("stari" učbenik zgodovine je namreč ena sama komunistična propaganda). Ministrstvo za kulturo je vodil dr. Andrej Capuder (SKD). To ministrstvo je tisto, ki večinsko financira nacionalni projekt Enciklopedijo Slovenije. Pri pisanju ES se iz komunističnih časov ni skoraj nič spremenilo: še naprej

so vsi narodni heroji deležni poleg opisa tudi slike. Da pa bi bila objavljena slika kakšnega protikomunista seveda ni govora. Za primerjavo: v začetku lanskega decembra je izšel 6. zvezek ES. Na strani 8 je geslo Franc Krener, poveljnik organizacijskega štaba Slovenskega domobranstva in od 3. 5. 1945 (kot general) poveljnik celotne Slovenske narodne vojske. O njegovi sliki ni ne duha ne sluha, čeprav je za to dovolj praznega prostora (na isti strani pa je npr. slika narodnega heroja Franca Kreseta-Čobana; v celotni knjigi pa še 11 slik drugih narodnih herojev).

Nekaj mesecev po formiranju Peterletove vlade je bila v slovenski skupščini ustanovljena komisija za raziskavo poveljnih (le poveljnih) pobjev. Njen predsednik je postal Nace Polajnar (SKD). V dveh letih in pol svojega dela ni odkrila nobenih novih dejstev, ki bi komunistično revolucijo bolj osvetlila. Ker mediji niso več pisali o komunističnih zločinih, so se oči oziroma upanje zainteresirane javnosti uprle na to komisijo. Drugih kadrov SKD niti ne bom omenjal, ker ni vredno. Naj za boljše razumevanje navedem, kako je sploh prišlo do ustanovitve SKD. Leta 1989, ko so se na Slovenskem oblikovale prve stranke, se je iz Društva 2000 (gojilo je Kocbekov kult, vodil ga je Kocbekov častilec Peter Kovačič-Peršin) razvila slovensko krščansko socialno gibanje, ki je ob takratni dilemi, kako iti v politiko, razpadlo na desni in levi del. Desnega je obvladoval Lojze Peterle, ki je bil pred tem vrsto let član te kocbekovske združbe, (resnici na ljubo treba zapisati, da pod komunizmom to ni bilo nekaj slabega; drugo pa je, koliko se je človek z demokracijo sposoben politično razviti), iz njega pa se je izoblikovala stranka Slovenski krščanski demokrati. Od ustanovitve do danes se je SKD vztrajno držal duha tako imenovane kocbekovske politike, za katero je značilno slabo razsojanje političnih situacij, neodločnost, defenzivnost, večni občutek krivde (v primerih, ko to sploh ni potrebno)... V pomembnem delu javnosti (kristjani, Cerkev, emigracija) pa je Peterletova SKD dobila avreolo prave, nove, demokratične stranke, ki bo garant poprave krivic komunizma in urejevalec (sanator) slovenskega političnega prizorišča.

Povrnimo se v leto 1992. Po razpadu Demosa in padcu Peterletove vlade se je Demos obdržal le v nekaterih občinah (ohranili so ga entuziasti), vendar se je povsod poznal odhod DS, zelenih in socialdemokratov na levico. Desne stranke so tako ostale: SKD, SLS, NDS (narodni demokrati) in LS (Grosova Liberalna stranka). Lahko bi rekli, da se je slovenski politični prostor "razčistil" šele leta 1992, vendar bi bilo to preveč poenostavljeno. Razni levičarji in udbovci, ki so bili vrinjeni v nove demokratične stranke, so svoje delo opravili.

Tu pridemo do bistvene točke. Nikakor ni (bilo) nujno, da je leta 1992 zmagala levica in da je desnica poraženec. Kaj se je dogajalo?

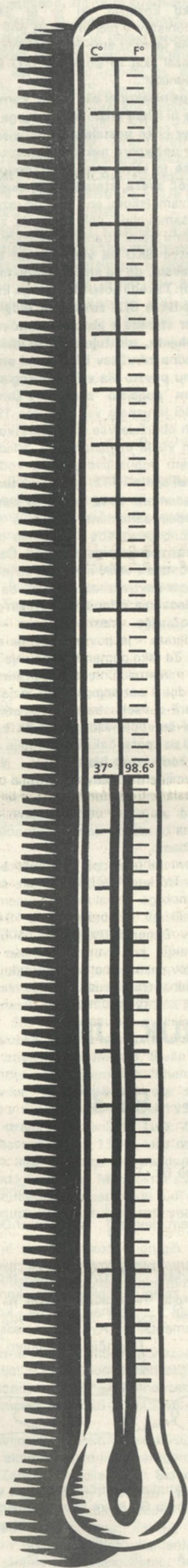
Takoj po poletnih počitnicah 1992 so se začele predvolilne priprave. Iz vrst narodnih demokratov (NDS) je prišla zahteva, da se en televizijski program prepusti levici, drugi pa dodeli desnici. Vendar je zahteva propadla že takoj na začetku. Najprej je bil kriv za to sam predlagatelj, ker ni bil toliko dober, da bi operativno in

vsebinsko razdelal svojo zahtevo, glavni krivec pa je bila najmočnejša stranka desnice (kot najmočnejša je tudi najodgovornejša!), SKD, saj pobude ni hotela podpreti. Eden od ideologov SKD, Viktor Blažič, (kot predstavnik SKD v Svetu RTV) je takrat javno izjavil, da bi delitev televizije na levico in desnico "še bolj sprla Slovence". Lojze Peterle pa se je v začetku septembra pogodil z vodstvom televizije, da bo ta o stranki pred volitvami poročala pošteno. Peterle je s tem (še enkrat) šel v kompromis najslabše vrste. Namreč televizija je v predvolilnem času vsa poročila o strankarski dejavnosti prenesla v tretji dnevnik, ki je bil takrat v najbolj poznih nočnih urah, osrednji TV dnevnik pa je bil povsem brez notranje politike. Tako je desnica izgubila veliko priložnost, da bi dobila v roke daleč najmočnejši medij. Najpomembnejše pa je seveda to, da bi desnica takrat drugi TV kanal dobila, če bi se zanj zavzela resno in združeno.

Kaj je z (ne)združenostjo oziroma razdrobljenostjo desnice? Levica ima velike sposobnosti, da vedno "skupaj potegne", ko brani svoje interese. Ljudje, ki vodijo desnico pa teh sposobnosti (odgovornosti) nimajo. Eno so drobna razhajanja in osebne zamere, nekaj drugega pa je, če so prvaki desnice te medsebojne drobne zamere prenašali v situacije, ko bi morali združiti moči. Razdrobljenost se je vedno pokazala kot poraz. Res pa je, da ima levica večje politične izkušnje, in kar je najpomembnejše, za sabo ima močno materialno (finančno) zaledje. Prav zadnje volitve so pokazale, da ima levica veliko denarja. Kampanji LDS in DS sta bili izredno razkošni in dragi. Kaj dosti niso zaostajali niti prenovitelji, niti njihov predsedniški kandidat Milan Kučan. Denarja za predvolilno kampanjo so imeli več kot dovolj (če bi se reklamirali bolj, bi že pretiravali). Praktično so lahko z njim počeli kar so hoteli, saj ni bilo nobenega nadzora oziroma nobene možnosti, da bi se nadziralo odkod in koliko je tega denarja. Prav tako (razdrobljena) desnica ni kontrolirala volitev, tako da so levičarji, ki so volitve organizacijsko vodili, lahko počeli, kar so hoteli. Na eni strani so izločili veliko glasovnic, ki naj bi bile "neveljavne", nihče pa ni preverjal, kaj je bilo z njimi narobe. Pri predsedniških glasovnicah pa naj bi šlo celo za hujše manipulacije.

Leta 1992 so mediji z raznimi aferami začeli ustvarjati mit o Slovenski nacionalni stranki (SNS), predvsem pa o voditelju te stranke Zmagu Jelinčiču. Konec avgusta so ga aretirali, kot vzrok pa pokazali množino brezvrednega orožja, ki naj bi ga našli pri njem, nakar so ga čez en dan izpustili na prostost. Aretirali so ga prav na dan kongresa SNS, tako da je bil medijski učinek še večji. Jelinčič se je z nekaj frazami o južnjakih v Sloveniji, ki da nam odjedajo delovna mesta in kruh, prikupil mnogim Slovencem. To sploh ni bilo težko, saj je brezposelnost velika (on bi jo "rešil" tako, da bi pregнал 160.000 južnjakov, ki so dobili slovensko državljanstvo, s čimer bi 100.000 brezposelnih Slovencev dobilo službo), povsod po Evropi pa razhaja (povsem opravičena) ksenofobija pred tujci. Jelinčičeva stranka je na volitvah dobila 9,88 % glasov in s tem od 90 kar 12 poslanskih mest. Glasove je odvzela predvsem (Pirnatovi) NDS in (Grosovi) LS, ki

dalje na str. 4

RAZBREMENITI OHIP

Ministrstvo za zdravstvo je v minulem letu skrbno pregledalo in ocenilo naše preobloženo zdravstveno oskrbo z namenom, da jo razbremeni. Ugotovljeno je bilo, da so davkoplačevalci za indirektne zdravstvene uslužnosti neupravičeno plačali 20 milijonov dolarjev.

KATERE SO INDIREKTNE USLUGE?

Indirektne zdravstvene usluge so tiste, ki jih bolnik za lastno okrevanje ne potrebuje, pač pa jih zahteva kdo drugi. Te uslužnosti vključujejo: zdravniški pregledi za različna zavarovanja, zdravniška potrdila za vpis v šolo in taborjenja, šoferska in pilotska spričevala in zdravniška potrdila za uslužbence, ki želijo bolniške dopuste.

Zdravniki so bili opozorjeni, da za te indirektne usluge v bodoče ne pošiljajo račune na OHIP, ampak naj zahtevajo od klientov neposredna plačila.

KDAJ SO RAČUNI VELJAVNI?

Zdravstvene usluge kakor tudi socialna pomoč ostajajo zavarovane.

Na primer: zdravniška spričevala za invalidska vozila in druge zdravstvene naprave, ki jih nudi Assistive Devices Program bo OHIP še naprej plačevala. Spričevala za Northern Health Travel Grants ali dostop v starostne domove bodo tudi plačana.

Bazični principi zdravniške oskrbe ostanejo nespremenjeni. Ne bo vam treba plačevati za direktno zdravniško oskrbo in vendar bo OHIP nekoliko razbremenjena.

Za nadaljnja navodila in pojasnila glede tega, kličite na Ministrstvo za zdravstvo na brezplačni INFOLINIJI:

1-800-268-1154

IN TORONTO 314-5518

TDD 1-800-387-5559

 Ontario

NOVA DOLOMITSKA POGODBA

nadaljevanje s str. 2

sta tako izpadli iz parlamenta, s čimer je desnica (nekdanji Demos) postala še bolj oslabiljena.

Da je Jelinčič (še en) podtaknjenec levice, smo nekateri vedeli že nekaj časa. Širša javnost pa se je lahko v to prepričala takoj, ko je začel delovati novi parlament. Takoj je jasno razglasil, da bo on in njegova stranka podprla Drnovška. Ker vsaj dva "od njegovih" tega nista naredila, je enega izobčil, proti drugim pa je z grožnjami vzpostavil trdo disciplino. To, da si je uzurpiral vso oblast v stranki, je že nekaj "samoumevnega". 22. januarja je v parlamentu zelo bučno nastopil proti temu, da bi bil Janez Janša še naprej obrambni minister, pri čemer se je spaktiral z Ribičičem. Na srečo so takoj reagirali nekateri v njegovi stranki in opozorili, da je Jelinčič vrinjenec bivše službe državne varnosti, ki je hotela z njim kompromitirati in razbijati desnico.

Konec septembra in v oktobru (v predvolilnem času) so se tri desne stranke (LS, NDS, SLS) zelo trudile, da bi z najmočnejšo stranko desnice (SKD) sklenili koalicijo (neke vrste obnovljeni Demos), vendar se je SKD temu na vse mogoče načine izmikala. Že nekaj mesecev prej, posebej pa še v času predvolilne kampanje, so se omenjene tri stranke (še posebej Grosova Liberalna stranka) zelo izpostavljale v razkrinkavanju komunizma, medtem ko se je SKD ves čas temu skrbno izmikala. Sam sem takrat menil, da, milorečeno, ni pošteno, da nekateri hodijo ves čas po kostanj v žerjavico (ker resnica boli, takšna stranka oziroma oseba na volitvah ne dobi podpore), drugi, ki pa niso niti s prstom mignili, pa bodo na volitvah želi sadove prvih. SKD si je s to "držo pridobila veliko naklonjenost levih medijev. Pri edinem desnem - Slovencu - pa je že avgusta - za vsak slučaj - obglavila do takrat najbolj sposobno vodstvo. Na njihovo mesto je namestila tri urednike (od tega sta se nova glavni in odgovorni urednik prej ves čas ukvarjala s kulturo!), ki so v naslednjih mesecih odigrali marionetno vlogo. Slovenec je bi s tem obglavljen in nikakor se mu ni dopustilo, da bi pisal kvalitetno, čeprav je bilo za to ves čas na razpolago dovolj sposobnih ljudi. Danes je Slovenec v vsesplošni finančni in kadrovske krizi (eno samo životarjenje), nad vodo pa se drži zgolj z darovi entuziastov. O vsebini časopisa ne bom zgubljal besed! Za to je krivo vodstvo (tudi direktor časopisa Pavle Bratina izhaja iz kocbekovskega združenja revija 2000) in Upravni odbor, ki se je vseskozi izmikal in onemogočal prave ljudi, ki bi bili sposobni iz Slovenca narediti upoštevano vredno časopis. Namesto tega se je v hišo neprestano vlačilo ljudi sumljive kvalitete (pri mnogih je to praksa takoj potrdila). Skratka: **desnega časopisa ne more voditi levica!**

V takšnem ozračju je trem strankam nekako le uspelo pridobiti SKD, saj se je ta z bala kritične javnosti (imenovala so se koordinacija političnih strank demokratične opozicije), da so 9. oktobra 1992 podpisali "dogovor o predvolilnem in povolilnem sodelovanju" in se

3. novembra uspele dogovoriti vsaj za skupno kandidatno listo za volitve lokalnih predstavnikov v Državni svet (drugi zbor parlamenta). Vendar je SKD "sodelovala" s figo v žepu (sporazum je bil mrtva črka na papirju), saj je poleg dogovorjenih kandidatov šla ponekod postavljat svoje, zaradi česar je prišlo pred volitvami med desnico do precejšnje ohladitve.

6. decembra 1992 je bilo število volilcev, razmerje med strankami in razdelitev poslanskih sedežev v Državnem zboru naslednje:

Stranka	Št. glasov	Odstotek	Št. sedežev v DŽ
LDS	262.499	23,32	22
SKD	163.572	14,53	15
ZL (SDP)	153.502	13,64	14
SNS	111.223	9,88	12
SLS	98.748	8,77	10
DS	56.772	5,04	6
ZS	41.616	3,70	5
SDSS	37.361	3,32	4

Pri teh rezultatih treba opozoriti, da je volilo tudi okoli 160.000 južnjakov, ki so po osamosvojitvi Slovenije dobili slovensko državljanstvo. Ker sta SDP in LDS ves čas odkrito zagovarjali to kategorijo prebivalstva Slovenije, je jasno, da je ta množica volila njih. Vsaka primerjava njihovih glasov z glasovi, ki sta jih dobili ti dve stranki, je dovolj zgovorna: levice na Slovenskem so pomagali ustoličiti južnjaki. Jasno je bilo, da je na volitvah zmagala levice. Od nekdanjega Demosa sta v Državni zbor prišli le dve stranki, SKD in SLS, ki imata skupno le 25 poslancev (vseh je 90). Spomnimo se, da je imel Demos spomladi 1990 v skupščini rahlo večino - dovolj da je obvladal skupščino in dobil vlado. Novi mandatar je postal dr. Janez Drnovšek. Takoj po volitvah se je začelo na veliko govoriti o treh možnih vladnih koalicijah: velika koalicija (LDS, SKD, in ZL), levosredinska koalicija (LDS, ZL, DS, SDSS) in desnosredinska koalicija, kot so jo imenovali, čeprav bi bilo ustrežnejše ime sredinska (LDS, SKD, SLS, SDSS).

Pogajanja in ugibanja so potekala skoraj mesec in pol. Skoraj vse do zadnjega se ni vedelo, za katero varianto se bo Drnovšek odločil, čeprav je njegova stranka (LDS) povsem okupirala parlament (predsednik DZ je postal Herman Rigelnik, nastavila pa si je tudi novega generalnega sekretarja DZ Bogdana Biščaka), kar bi lahko bil (še en) znak, da levice ne bo popuščala. Vodstvo SKD je ves čas poudarjalo, da bodo oni stopili v Drnovškovo koalicijo, čeprav so sprva svoj vstop v koalicijo pogojevali s tem, da v njej ne more biti tudi Združene liste (komunisti). Nekaj časa se je govorilo celo o desnosredinski (oz. natančneje sredinski) koaliciji LDS, SKD, SLS, SDSS), vendar Drnovšek tega predloga - logično - ni hotel sprejeti.

Sredi januarja pa so se dogodki zvrstili s silovito hitrostjo in z veliko medijsko podporo (propagando), tako da

javnost ni mogla odreagirati. Drnovšek je posebno koalicijsko pogodbo podpisal najprej z SKD, takoj za tem pa še z ZL, nekaj dni kasneje pa je k pogodbi z SKD priključil še socialdemokrate. Tako smo vendarle dobili veliko koalicijo, ki jo je SKD zaradi sodelovanja komunistov v njej (moralala!) prej tako zavračati. Volilci in ostala javnost smo bili potegnjeni za nos in šele čas bo pokazal, kaj to pomeni. SKD se je namreč spečala s komunisti!

To pa nikakor ni bilo nujno. Zaradi interesov svoje volilne baze bi lahko prišlo do postopne združitve SKD in SLS, s čimer bi to postala najmočnejša stranka. Res, da se je SKD decembra nekaj časa zavzemala za združitve, SLS pa se je temu izmikala. Zgodovina je bila namreč še preveč sveža, stara komaj nekaj mesecev: ves čas pred volitvami (skoraj eno leto, od razpada Demosa) se je SKD šla samovoljno politiko in je zavračala sodelovanje z ostalimi tremi strankami desnice. Decembra pa je hotelo vodstvo SKD na vse pozabiti in je od SLS naravnost zahtevalo, da se stranki nemudoma združita (v tednu ali dveh). Takega gospodovalnega in podcenjujočega odnosa si vodstvo SLS seveda ni moglo privoščiti in je glavni odbor stranke z absolutno večino izglasoval, da stranki sodelujeta, združujeta pa se lahko le na daljši rok, saj bi nenadna združitve lahko med strankarsko birokracijo po terenu povzročila veliko nesoglasja. Vodstvo SKD se je potem "pogajalo" samo še z Drnovškom.

Levici je uspelo vse. Od leta 1990 je povsem v svojih rokah obdržala vse gospodarstvo in vse državne službe, razen vlade in parlamenta. Vlado so Peterletu - zaradi povsem popustljive politike vodstva njegove stranke - odvzeli aprila 1992, deloma pa tudi parlament, z volitvami 6. decembra 1992 pa so to samo še utrdili in povsem obvladali parlament. Edino, s čimer se je slovensko politično prizorišče razlikovalo od časa komunizma, je bila desnica oziroma opozicija. Čeprav je ta po volitvah že tako ostala v veliki manjšini, se je levice odločila, da jo bo povsem nevtralizirala. S tem, da je s spretnimi manevri podpisovanja ločenih koalicijskih pogodb pridobila v vlado najmočnejšo desno stranko - Slovenske krščanske demokrate - je povsem razbila desnico (navezo SKD - SLS). Za tako pomembno dejanje ji ni bilo škoda žrtvovati štirih ministrskih mest krščanskim demokratom. Od tega so si dobili notranjega (Ivan Bizjak), ki bo pod nenehnim udarom z vseh strani ter kmetijskega zaradi česar bo nastal še večji razdor med SKD in SLS (deli in vladaj). Mediji pa komaj čakajo, da dobijo nove Grose in Capudre, ki jih bodo lahko blatili.

Sloveniji je do nedavnega vladal polstoletni komunistični totalitarizem, nekateri pa bi se radi obnašali, kot da imamo za sabo večdesetletno tradicijo demokracije. Kakšna bo usoda denacionalizacije in privatizacije lahko le ugibamo.

Ponovil se je podpis dolomitske izjave, s katero so si komunisti leta 1943 krščanske socialiste (SKD izhaja iz krščanskega socializma!) povsem podredili in politično nevtralizirali. Kocbeka so leta 1943 "za nagrado" poslali celo v Beograd, Peterleta pa levice sedaj pošilja na potovanja po svetu, s čimer se bo temu svetu dokazovala, kakšna demokracija je pri nas.

Ljubljana, 28. januarja 1993.

POGLED IN RAZVOJ STRANKARSKE STRUKTURE NA SLOVENSKEM SLOVENSKA POLITIČNA SCENA 1990 - 1993

Dr. Ludvik Toplak

Razvoj slovenskega političnega življenja je bil povezan z dogajanjem v prostoru, v katerega so Slovenci bili vključeni. Tako bi mogli zgodovinsko razlikovati več obdobij:

1. do I. svetovne vojne,
2. med dvema svetovnima vojnoma,
3. po II. svetovni vojni do 1990. leta,
4. obdobje po letu 1990, obdobje postboljševizma.

Iz praktičnih razlogov želim omejiti zlasti na obdobje po 1990. letu, v primerjavi s klasičnim modelom parlamentarne demokracije v svetu ter z drugimi oblikami političnega življenja kot so fašizem, boljševisem ter postboljševizem.

POLITIČNA STRUKTURA KLASIČNE PARLAMENTARNE DEMOKRACIJE

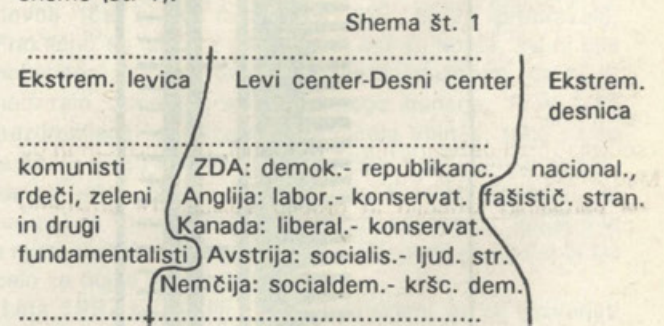
Poenostvaljeno bi mogli reči, da imajo klasične parlamentarne demokracije praviloma vzpostavljeno umirjeno razmerje sil: t.i. desni center, levi center, ter leve in desne ekstreme. V Ameriki je desni center republikanska Reagan-Busheva stranka, levi center pa predpostavlja demokratična stranka. Na ekstremni desnici so desni ekstremisti, (na primer Ku-Klux-Klan), na ekstremni levici pa so črni, rdeči, zeleni in drugi fundamentalisti. Podobno je desni in levi center npr. v Kanadi (konservativci in liberalci), v Avstriji (ljudska stranka in socialisti), ali v Angliji (konservativci in laboristi).

Srednji, strpni del volilnega telesa in s tem tudi predstavniških teles obsega 80 do 90 odstotkov volilcev in tako tudi parlamenta. Ekstremna levice in desnica lahko imata v določenih deželah 10 do 30 odstotkov volilcev. Razlika med levim in desnim centrom je zlasti v filozofskem pogledu glede smisla življenja. Razlika je v tem, da so desni praviloma bolj gospodarsko usmerjeni. Smisel življenja jim predstavlja to, kar ustvarijo. Levi center je bolj potrošniški, vidijo svoj smisel v potrošniških dobrinah in s tem povezane socialne programe. Tako je delitev socialne baze skoraj v vseh družbah in med njima je možno in potrebno sožitje. Nacionalno gospodarski in socialni programi so praviloma dopolnjujoči. Res pa je, da je možen delen zamik v desno ali v levo ali v prehodnem obdobju tudi pojav tretje močnejše stranke, ki pa praviloma gre v koalicijo z levim ali desnim centrom ali z levimi ali desnimi ekstremisti.

Ekstremna levice in desnica sta praviloma ozko izključujoči ter v različnih deželah različno vplivni in močni. Zaradi ozko profiliranih programov sta nestrpni ter oblikujeta akcijsko enotnost, praviloma marginalnih družbenih skupin, na agresivni ideologiji zoper nepomirljivega nacionalnega, razrednega, rasnega, verskega, spolnega ali interesnega sovražnika. Ekstremna levice in desnica se često povezujeta iz taktičnih razlogov. Zato je veliko primerov v zgodovini, tako na primer tudi Hitler in Stalin.

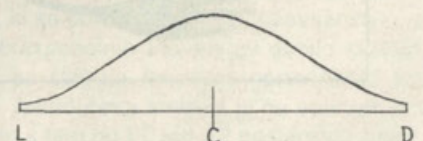
Strankarsko strukturo v klasičnih parlamentarnih demokracijah bi mogli ponazoriti zelo pogojno z naslednjo

shemo (št. 1):

V literaturi se politična struktura volilcev često prikazuje s pomočjo Gausove krivulje (shema št. 2).

Shema št. 2

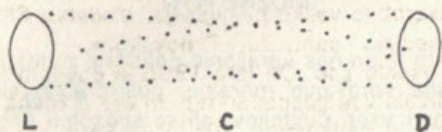
dalje na str. 5

2. FAŠIZEM IN BOLJŠEVIZEM KOT PRIMER LEVEGA IN DESNEGA EKSTREMIZMA

V fašističnih deželah je značilno, da je ekstremistična desnica eliminirala vse ostalo in prevzela oblast. Za boljševidične dežele je značilno, da je oblast prevzela ekstremna levica in likvidirala ali onemogočila vse druge. Leninistični in pri nas kardelijanski model je sicer dopuščal pluralizem družbenopolitičnih organizacij, ki so jih vodili člani avantgardne nomenklature komunistične partije (Socialistična zveza delovnih ljudi - SZDL, Zveza socialistične mladine - ZSM, Sindikat, Zveza združenj borcev - ZZB, NOB itd.). Tudi prostovoljna društva kot so: gasilci ali zdravniško društvo, turistična društva, jamarska društva, so bila kolektivni člani socialistične zveze in je bilo potrebno ob registraciji mnenje SZDL.

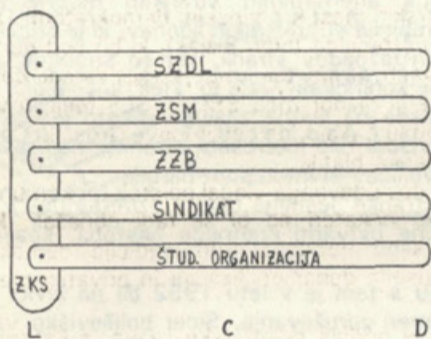
Fašistični model bi mogli ponazoriti s tabelo, kjer je ekstremna desnica odstranila vse druge ter sama prevzela oblast v državi. V boljševidskem modelu pa je obratno ekstremna levica onemogočila vse druge ter sama prevzela vso politično oblast in organizacijo pod svojo kontrolo (št. 3).

Slika št. 3

Leninistična varianta v Sovjetski zvezi in kardelijanska varianta političnega pluralizma v Jugoslaviji in tudi v Sloveniji je omogočila navidezno politično diferenciacijo v takomenovanih družbenopolitičnih organizacijah, ki so angažirale celoten spekter politično orientiranih ljudi, s tem da je vodstvo bilo striktno pod kontrolo članov ali na nižjih nivojih vsaj lojalnih članov avantgarde (komunistične partije). Ta model bi mogli ponazoriti z naslednjo shemo (št. 4).

Shema št. 4

3. OBDOBJE POSTBOLJŠEVIZMA

Za postboljševidično obdobje pa je značilno, da je boljševidska partija formalno prenehala obstajati, ZKS je navidezno sestopila z oblasti, spremenila svoje ime ZKS - SDP, kasneje samo SDP, (Stranka demokratične prenove). Družba je razdrobljena in razrezana na "šnicle". Večkrat je razdrobljena zavestno in umetno. Bivše paraboljševidične organizacije so spremenile imena in formirale različne stranke. Socialistična zveza se je preimenovala leta 1990 v SZDL - SSS, kasneje 1991 pa v SSS (Socialistična stranka Slovenije). Tudi Zveza socialistične mladine Slovenije si je leta 1990. leta dodala kratico, ZSMS - LDS, v letu 1991 pa preimenovala v LDS (Liberalno demokratična stranka). Mnogokrat so celo isti bivši vodilni ljudje nomenklature ustanovili tudi nove stranke ali pa so v drugih strankah prevzeli vodstva (Zeleni, SDZ).

V primeru Slovenije je podobno kot v drugih real-socialističnih deželah, npr. v Romuniji, na Poljskem in na Madžarskem, v Litvi, itd.. Nove politične stranke temeljijo na parcialnih kriterijih in drobijo volilce. Te družbene skupine organizirane kot politične stranke "lezejo" nekatere v ekstremnost.

Obdobje postboljševidizma pa bi mogli ponazoriti s strankarsko diferenciacijo, v kateri pomemben segment predstavljajo pravni nasledniki prejšnjih družbenopolitičnih organizacij s spremenjenimi imeni (ZKS-SDP, SZDL-SSS, ZSMS-LDS).

Drugi segment predstavljajo tiste politične stranke, ki so jih ustanovili nekdanji aktivni pripadniki avantgarde ali vsaj prevzeli vodstva (Zeleni Slovenije, SDZ, Slovenska obrtniška podjetniška stranka). Tako so prejšnji funkcionarji Zveze komunistov in Socialistične zveze prevzeli vodstvo v SSS (Smole, mag. Žakelj), ali v Sindikatu (Semolič), ali v SDP (dr. Ribičič, Kučan), ali v Liberalno demokratični stranki (Drnovšek, Školc, Šetinc, Rigelnik).

Tretji segment predstavljajo na novo ustanovljene sredinske stranke npr. Slovenska kmečka zveza, sedaj Slovenska ljudska stranka (SLS), Socialdemokratična

stranka Slovenije (SDSS) in Slovenski krščanski demokrati (SKD). Te bi neobremenjene s preteklostjo lahko predstavljale jedro levega in jedro desnega centra. Poseben segment strankarske strukture pa predstavljajo izrazito parcialne stranke ustanovljene v specifičnih trenutkih ali lokacijah, npr. Socialdemokratična unija ob razpadu Jugoslavije iz bivše Jugoslovanske Markovičeve socialistične stranke, Roza klub kot organizacija "drugo spolno usmerjenih", Gospodarska stranka kot stranka ožjega kroga bivših razlaščencev potem, ko je zakon o denacionalizaciji bil že sprejet.

Ustanovljena je bila tudi Stranka upokoencev ali Stranka Sivih panterjev ter Stranka demokratičnih upokoencev. Pred volitvami 1992 se je prva združila z LDS, druga pa s SDP in sta tako predstavljali močno volilno bazo levim strankam na volitvah decembra 1992.

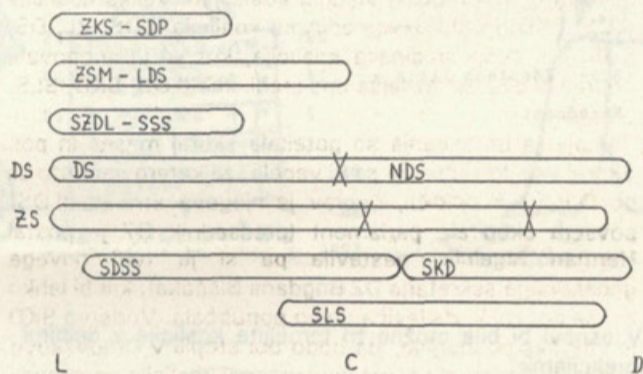
Poseben fenomen na volitvah v decembru 1992 je nova Slovenska nacionalna stranka (SNS), ki je z izrazitimi nacionalističnimi parolami - po nacional-socialističnem vzoru iz 30-tih let v Nemčiji - (Slovenijo Slovencem! Naredimo Slovenijo spet slovensko!) dobila 12 poslancev v Državnem zboru. Takoj po volitvah pa se je pokazalo, da vodstvo stranke v nasprotju s predvolilnimi parolami podpira komunistični blok. Zato je že v januarju 1993 stranka razpadla, sprva v dva kluba. Vodstvu stranke se je upro polovico poslancev, ki želi slediti predvolilnemu programu vsaj načelno.

Jasno je, da so mnoge teh strank umetno lansirane s strani bivše nomenklature, da bi volilno telo razdrobili, pripadniki bivše nomenklature prevzeli vodilne funkcije v strankah ter temu ustrezno manipulirali z volilnim telesom iz z volilci.

Nekatere novoustanovljene stranke pa so praviloma že razpadle v levi in desni del oziroma v levo in desno stranko, tako da so npr. nastale nove stranke iz desnih frakcij (Liberalna stranka, SDZ-NDS, ali pa so posamezni poslanci prešli v zmernejše desne stranke (npr. Zeleni v Slovensko ljudsko stranko), iz nekaterih pa so poslanci prestopali v druge novoustanovljene stranke (npr.: Krščanski socialisti, itd.).

Postboljševidski model na Slovenskem bi mogli prezentirati v tabeli (št. 5):

Tabela št. 5.

Za postboljševidično strankarstvo je značilna strankarska razdrobljenost. Stranke so ustanovljene na podlagi parcialnih kriterijev: nacionalnih (Slovenska nacionalna stranka - SNS), statusnih (Sivi panterji, Demokratični upokoenci), spolnih (Roza klub), poklicnih (kmečka, obrtniška, demokratična, izobraženci), verskih (Slovenski krščanski demokrati, Krščanski socialisti, Štajerska krščansko demokratična), interesnih (razlaščenci, Zeleni Slovenije), regionalnih (Štajerska krščanska, Štajerski forum, Istrska zveza, Zveza za Primorsko), itd..

Zaradi ozke programske profiliranosti je le-tem potrebna večja strankarska monolitnost, enomnje, strankarska hierarhična podrejenost ter lojalnost ljudem namesto programom. To ustvarja strankarsko elito, ki gradi na parcialnih kriterijih svoje ozko profilirane strankarske programe ter strankarsko moč oblikuje na sovraštvu do drugače mislečih ali na kultu strankarskega liderja. Kar je bilo značilno za boljševidike in fašistične manjšinske stranke, ki so gradile na nepomirljivem sovraštvu, nacionalnem ali razrednem, je sedaj česta značilnost tudi drugih strank na poklicni, spolni, interesni, verski ali drugi podlagi. To ustvarja permanentne konflikte v vladi in v parlamentu. Vzrok teh konfliktov pa je zlasti parcialen ter izključujoč pristop, ki pa ustvarja med volilci veliko zmedo.

Pred volitvami v decembru 1992 je prišlo do novih izrazito atraktivnih strankarskih kombinacij izrazito regionalnega značaja, poklicnega, stanovskega, itd..

Strankarske elite se dvigajo in oddaljujejo od svojega članstva ter kadrujejo poslance v Državne liste po lojalnosti strankarskim vodstvom, ne pa po lojalnosti strankarskim programom. Proporcionalni volilni sistem jim odgovarja, ker omogoča velik neformalni kadroviski vpliv vodstev strank. Vsi strankarski liderji, razen SDS - NDS (dr. Pirnat) so se spomladi 1992 na t.i. Plutovi koordinaciji sporazumeli za proporcionalni sistem. Po ostri reakciji v Slovenski ljudski stranki je predsednik Oman moral popustiti, ker je ostal osamljen. Naknadno je prestopil v SKD. V SLS so se namreč pridružili stališču, da proporcionalni sistem ustvarja vladavino partitokracije, le ta pa vodi v vladavino mafije. Primer sodobna Italija.

S tem je zmanjšana vloga volilcev in parlamenta ter zmanjšana odgovornost poslancev volilcem. Povečana pa

Sprememba k Dejanju Ontarijskega Delavnega Razmerja (Ontario Labour Relations Act) je prišlo v veljavo 1. januarja 1993.

Amandma k Dejanju Delavnega Razmerja (Labour Relations Act):

- Dopusti nekaj delavce ki niso bili prej zaščiteni pod dejanju, da se organizirajo;
- Določi nove pravice in varstvo za delavce ki hočejo organizirati in pospeševati delavsko združenje;
- Izvajati sodelovanje in posvetovanje v združene kupčij;
- Postavi za naprej, nove pravice in odgovornosti za delodajalce, nameščence in sindikatem kjer so delavski prepriji;

Za več informacij in za brezplačno brošuro na Preureditev Dejanju Delavnega Razmerja (Labour Relations Act Reform), kličite 1-800-267-9517 od kjerkoli v Ontariju, ali pišite:

Ministry of Labour
Information Centre
400 University Ave., 1st Floor
Toronto, Ontario
M7A 1T7

 Ontario

je odgovornost poslancev strankarskim elitam. V boljševidizmu se je temu reklo načelo demokratičnega centralizma.

Politični dogovori med strankarskimi elitami pa so često izraz volutaristične, personalne nenačelne kombinatorike ali družinskih vezi. Temu sledijo nenačelne koalicije v borbi za participacijo v vladi. Struktura vlade ne odgovarja strukturi parlamenta, parlament pa ne strukturi volilcev. Taka situacija generira permanentne konflikte med vlado, parlamentom in strankami. Zaradi neformalnih odnosov pa so vzroki konfliktov težko prepoznavni in jih je težko prepoznati po strankarskih programih. Resnični centri moči ne nosijo odgovornosti. Vladni resorji se spreminjajo v izvršilne aparate političnih strank ter so v tem pogledu drug do drugega lojalni. Enako parlamentarni klubi, ker jim to vsem odgovarja.

Tudi predlog nekaterih strankarskih elit o proporcionalnem volilnem sistemu v Sloveniji v decembru 1992 je to ponovno potrdil. Inherentna konfliktna situacija, prej izražena v Družbenopolitičnem zboru, je sedaj prenešana v novi parlament - Državni zbor. S tem pa se je preprečila vzpostavitev klasičnega evropskega parlamentarnega vzorca, saj smo dobili več političnih strank, razdrobljenih po parcialnih interesih, često zreduciranih na interese strankarskih elit ali klanov, ki ustvarjajo zaradi sožitja teh elit nenačelne koalicije. Nenačelna koalicija iz leta 1990, kjer je imela mandatarstvo desnica, se je obrnila. Mandatarstvo je dobila levica.

4. VOLITVE 1990 IN USODA VLADE

Na volitvah maja 1990 se je volilo v tri zbere. Vsak je štel 80 poslancev.

1. V Družbenopolitični zbor se je volilo po proporcionalnem principu.

V parlament so bili izvoljeni:

- ZSMS - LDS 18 poslancev, nasledniki SKOJ-a (Savez komunističke omladine Jugoslavije, ki se je kasneje preimenoval v Zveza socialistične mladine - ZSM) in v letu 1990 z dodatkom LDS (Liberalno demokratična stranka), ter kasneje 1991 v LDS.

- ZKS - SDP 14 poslancev, naslednica Komunistične partije Jugoslavije (KPJ), ki se je v v 50-tih letih preimenovala v Zvezo komunistov Jugoslavije (ZKJ oz. ZKS) ter po letu 1990 z dodatkom SDP (Stranka demokratične prenove), v letu 1991 samo SDP, v letu 1992 v Socialdemokratično prenovo - SDP. Prej je stranko vodil Milan Kučan, kasneje dr. Ciril Ribičič, sedaj Peter Bekeš, vsi z več 10-letni funkcionarji iste stranke.

- SKD - 11 poslancev, ustanovljena leta 1989 kot Slovenski krščanski demokrati, vodi jih Alojz Peterle.

- SKZ - LS - Slovenska kmečka zveza- ljudska stranka - 11 poslancev, ustanovljena leta 1988, sprva ustanovljena kot SKZ, ker takrat ustanavljanje političnih strank še ni bilo dopustno. Zato se je šele kasneje, po sprejemu zakona o političnih strankah 1990. leta, preimenovala v Slovensko ljudsko stranko - SLS. V okviru SLS delujejo

dalje na str. 6

nadaljevanje s str. 5

zveze kot notranje organizacijske oblike dela (kmečka, delavska, gospodarska, ženska, mladinska, zelena, upokojeniška, itd.). Do poletja 1992 jo je vodil Ivan Oman, kasneje Marjan Podobnik. Stranka je bila ves čas od 1990 do 1992 najštevilnejša stranka v Demosovi koaliciji, zlasti še kasneje, ko je v stranko prestopilo več poslancev od drugih strank (npr. od Zelenih, od SKD, Social-demokratov, itd.).

- SDZ - Slovenska demokratična zveza - 8 poslancev, ustanovljena leta 1989, v glavnem je združevala bivše disidentske izobražence, leve in desne, ki pa je leta 1991 razpadla v levo krilo - Demokratska stranka - DS in desno krilo - Narodno demokratska stranka - NDS. SDZ je sprva vodil dr. Hubert Požarnik, kasneje dr. Dimitrij Rupel, kasneje Demokratsko stranko Igor Bavčar, Narodno demokratsko stranko pa dr. Rajko Pirnat.

- SDSS - Socialdemokratska stranka Slovenije - 6 poslancev, ustanovljena leta 1989, vodil jo je dr. Jože Pučnik, ki je bil obenem predsednik koalicije Demos, od pomladi 1990 do pomladi 1992.

- ZS - Zeleni Slovenije - 6, kasneje 5 poslancev, ustanovljena leta 1989, vodil jo je dr. Dušan Plut. Leta 1991 je nekaj poslancev prestopilo v SLS.

- LS - Liberalna stranka - 3 poslance. Stranka se je še pred volitvami 1990 odcepila kot desno krilo Slovensko obrtno podjetniške stranke (SOPS). Vodi jo France Golija. Na volitvah v decembru 1992 je izpadla iz parlamenta.

- Narodnosti - 2 poslance, eden madžarske, eden italijanske narodnosti. V času mandata 1991-1993 so se formirale nove stranke, v katere so prestopili tudi posamezni poslanci: Krščanski socialisti ter Socialdemokratska unija, ki pa so kasneje z Delavsko stranko in SDP na volitvah 1992 nastopili kot Združena lista.

Prišlo je tudi do posamičnih prestopov iz stranke v stranko. Pred volitvami 1990 pa je prišlo do desno sredinske koalicije Demos, ki je štela v Družbenopolitičnem zboru 45 poslancev iz desno sredinskih t.i. alternativnih strank, to je novih strank, ki niso bile naslednice nekdanjih družbenopolitičnih organizacij.

2. V Zboru občin je Demosova koalicija imela približno dve tretjini poslancev, voljenih direktno po večinskem sistemu iz občin.

3. V Zboru združenega dela je imela vladajoča koalicija Demos približno 1/3 poslancev. Približno 2/3 pa levi blok v glavnem iz vrst direktorjev, preverjene nomenklature.

Demosova koalicija je formirala t.i. Peterletovo vlado 1990. leta, ki so jo sestavljali razen ministrov Demosove koalicije tudi komunisti (3 ministri) ter neodvisni (2 ministra). Najmočnejša stranka Demosove koalicije je bila SLS, ki je štela proti koncu mandata uradno 38, dejansko pa 40 poslancev. Zaradi še danes nejasnih in nedržavotvornih pogledov v vodstvu, stranka ni participirala pri izvršilni oblasti. Nesorazmerno moč v izvršilni oblasti so si razdelili Peterletova SKD ter Ruplova SDZ. SLS je imela začasno enega ministra, ki je naknadno prestopil v SKD (dr. Jože Osterc) ter kasneje za kratek čas drugega (Jože Jeraj).

Struktura vlade že na začetku ni odgovarjala strukturi vladajoče koalicije v parlamentu. V vladi se je začel iracionalni prestižni boj med predsednikom Peterletom in zunanjim ministrom dr. Ruplom, ki se je stopnjeval še zlasti po osamosvojitvi. Polarizacija v vladi se je zaostila po razkolu v SDZ pozimi 1990-1991, ko so ključni državni resorji šli v levo v kombinacijo s komunisti. Prestižnega konflikta med predsednikom vlade Peterletom in dr. Ruplom ni mogel nevtralizirati niti dr. Jože Pučnik, predsednik Demosa, ker nosilca konflikta nista želela še tretjega. Konflikt se je zato pojavil tudi med Peterletom in dr. Pučnikom. Koalicija Demos je tako postala ovira v iracionalnem prestižnem boju, najmočnejša Demosova stranka SLS pa ni mogla nastopiti kot stabilizator, ker ni imela ministrov v vladi, predsednik Oman pa tudi s svojim nedržavotvornim poznavanjem stvari pa tudi ne vpliva v Demosu.

Konflikti v Demosu so pripeljali do razpusta Demosa, ki so ga podpisali strankarski veljaki. Začele so se neformalne, profesionalne kombinatorike. To so izkoristili komunisti ter preko t.i. neodvisnih poslancev predlagali "konstruktivno nezaupnico" vladi s kandidatom Markom Voljčem. Le ta je kot pripadnik bivše nomenklature sicer delal v Mednarodni banki v Washingtonu. Za nekaj glasov (potrebni bi bilo 121 glasov) je ta poskus propadel. Levica je zato v kombinaciji z Ruplovo Demokratsko stranko šla v novo "konstruktivno nezaupnico" Igorja Bavčarja, LDS pa v kombinaciji s Peterletovimi sprtimi bivšimi Demosovimi strankami v "konstruktivno nezaupnico" z imenom dr. Janez Drnovšek. Matematika je bila jasna vnaprej. Dr. Janez Drnovšek je v mesecu aprilu 1992 bil imenovan za mandatarja nove vlade, v katero so bili imenovani zlasti SDP in LDS, vidni bivši komunistični funkcionarji ter tudi nekaj iz vrst bivših Demosovih strank, katerih liderji so bili v osebnih konfliktih s Peterletom: Socialdemokratska stranka, Zeleni Slovenije ter Demokratska stranka.

Očitno je, da je iracionalni prestiž v Peterletovi vladi bil možen zato, ker razmerje sil ni odgovarjalo razmerju sil koalicije v skupščini. To je bilo možno še zlasti, ker je celoten upravni aparat, management v gospodarstvu, v bankah, v medijih ter v javnih ustanovah ostal tisti, ki je bil skozi desetletja selekcioniran po kriterijih bivše nomenklature. Posebno vlogo pri vladnih konfliktih je odigral tudi osebnost užitjen podpredsednik Peterletove vlade dr. Jože Mencinger, sicer večdesetletni sodelavec jugoslovansko orientiranega t.i. Bajtovega inštituta. Le ta je jeseni 1991 odstopil zaradi ločenih pogledov na privatizacijo, lastno valuto, itd.

Nedvomno je prvi večstrankarski parlament opravil pomembno delo: osamosvojitve Slovenije, lastna valuta, nova ustava, denacionalizacija in mednarodno priznanje. Ko je bilo to doseženo, je bivši nomenklaturi Demosova vlada postala povsem nepotrebna, zato je tako intenzivirala akcijo na rušenju Demosove Peterletove vlade.

Nova ustava je odpravila trodomno skupščino in uvedla parlament z Državnim zborom (90 poslancev), voljen po proporcionalnem sistemu ter Državnim svetom (40 članov), voljen po kombiniranem sistemu.

5. VOLITVE DECEMBRA 1992
IN STRUKTURA VLADE

Rezultati volitev v decembru 1992 so bili podobni volitvam aprila 1990. Prišlo je sicer do delnega zamika v levo, izpadli sta narodnjaški stranki: Narodna demokratska stranka (NDS) in Liberalna stranka. Na novo pa je prišla v Državni zbor Slovenska nacionalna stranka - SNS. Profil te stranke ni bil povsem definiran, glede na militantne nacionalne parole in glede na nestanovitnost ter prestižnost posameznih liderjev.

Na levici je prišlo do predvolilne koalicije med SDP, Demokratičnimi upokojenci, Socialdemokratsko unijo in Delavsko stranko. Prišlo je tudi do združitve LDS in stranke upokojencev, Sivih panterjev. Na desnici se je v spletu okolnosti opisani v točki 3. potencial osebni prestiž strankinih liderjev. Prišlo je sicer do poskusov predvolilne koalicije v Državni svet, ki ga pa SKD ni spoštovala. Rezultati volitev so bili naslednji:

LDS	-	22	SKD	-	15
SDP- Združena lista	-	14	SLS	-	10
Narodnosti	-	2	SNS	-	12
			DS	-	6
			ZS	-	5
			SDSS	-	4

V osnovi bi bile možne tri temeljne koalicije z delnimi korekcijami:

- Levosredinska koalicija - 53 poslancev,
- Desnosredinska koalicija - 53 poslancev,
- T.i. velika koalicija LDS, SDP in SKD - 53 poslancev

Uresničila se je tretja kombinacija, komunisti, liberalni demokrati in krščanski demokrati z delno korekcijo socialdemokratov (Janša), Zelenih Slovenije (dr. Voljč).

V SNS (12) je ob imenovanju vlade prišlo do izrazitega razkola v dve frakciji: frakcijo zvesto strankarskemu liderju Zmagu Jelinciču, ki je podpiral predloge komunistov in liberalnih demokratov ter frakcijo poslancev, ki poudarjajo zvestobo predvolilnemu programu.

Poslanci Demokratske stranke (6) so praviloma izvoljeni po državni listi, znani politični delavci bivše SDZ iz Ljubljane, praviloma nekdanji disidenti, liberalna krila mladih komunistov 60-tih in 70-tih let.

SLS (10) je dobila podporo zlasti na podeželju, vse bolj pa se zanjo zavzemajo obrtniki in inteligenca. Handikapirana je zaradi iracionalnih, prestižnih familiarnih in prijateljskih odnosov ter zaradi nedržavotvornega in zgodovinsko pogojenega razmišljanja posameznikov. Z narodnogospodarskim in socialnogospodarskim programom je izrazito atraktivna v različno socialnih sredinah, v vlado s komunisti ni šla zlasti iz načelnih razlogov.

SKD (15) so zlasti Peterletovi lojalni ljudje. Stranka si je prisvojila ime "krščanski" (mimogrede povedano: katoličani, kristjani, so tudi v drugih strankah!), zato se ji zlasti v Ljubljani, pripisuje klerikalno obeležje. Vstop Peterleta v vlado s komunisti je mnoge razočaral. Drugi to utemeljujejo s "propagandno politiko, saj je nujno biti zraven, kjer se bo delilo družbeno premoženje". Utemeljuje se, da politični pluralizem temelji na pluralizmu političnih elit, le ta na pluralizmu lastninskih elit. Spet tretji komentirajo vstop Peterleta v vlado s komunisti kot izdajstvo, kot častihlepnost. Četrti pa primerjajo Peterleta s Kocbekovo vlogo pri 'dolomitski izjavi'.

SDP - (14) so v večini poslanci iz vrst bivše nomenklature, funkcionarji Zveze komunistov ali njihovi otroci, gre za koalicijo štirih levih strank, ki nakazuje še možnost širitve v smeri socialdemokratskega programa in kadriranja. Stranka dejansko obvlada številne inštitucije gospodarskega, informacijskega, javnega in finančnega značaja.

LDS (22) je najmočnejša stranka s predsednikom in mandatarjem dr. Janezom Drnovškom z dokazano jugoslovansko orientacijo. Poslanci so ali preizkušeni ter skozi desetletja izpričani komunistični funkcionarji ali njihovi prestižni otroci, ali zlasti na terenu angažirani kandidati. Stranka je izrazito anarholiberalna, v bistvu anarhokomunistična. Privatizacija za vsako ceno. Kot pripadniki bivše nomenklature so zaščitniki izvršenih bivših črnih privatizacij. Del posebej "gospodarsko orientiranih liderjev" bo nesporno krenil v smeri izrazite "laično pragmatične liberalne desnice", del pa utegne zaradi ideološke indoktrinacije slediti levim "načelnim programom".

Prisotnost SKD v vladi skupaj s komunisti in liberalnimi demokrati je izrazito dragocena:

- s tem se razbija opozicija, saj so v vladi od leve in desne,

- da se videz demokratične predstavitve v svetu, - da legitimiteta komunistični vladi doma, bivši nomenklaturi ter iz vrst bivše nomenklature kadrovani diplomatski mreži v svetu, - izvrši se legitimiteta izvršenih črnih privatizacij bivšega državnega oziroma družbenega premoženja, zlasti po pripadnikih bivše nomenklature, "nekaj drobtin iz gospodove mize dobijo tudi drugi".

6. MOŽNE POTI

Glede na to je pri nas vprašanje politične zrelosti. Zlasti se postavlja vprašanje moralne, politične in siceršnje odgovornosti vseh činiteljev, ali so sposobni premagati individualistično izključujoče ambicije, nagone ter morda tudi komplekse, in zavestno profilirati politične stranke, ki bi bile sposobne predstaviti celovite narodnogospodarske in socialne programe, ki bi odgovarjali normalni večini ljudi. Velika večina ljudi pa se deli normalno v svetovnih preizkušeni sistemih v desni center in v levi center. Vmes se lahko za določen čas pojavi še vmesna možnost manjših strank, praviloma samo za krajši čas.

Osebnost vidim izhod v formiranju stranke desnega centra, npr. Slovenska ljudska stranka ter stranke levega centra npr. Socialdemokratska stranka. Na desnici se je potrdila pri vseh t.i. alternativnih strankah močna osebno prestižna ambicija strankarskih liderjev, ki je pripeljala do konfliktov in razpadov strank, ker so strankarski liderji stranko "personificirali", ali jo šteli kot svojo, često privatno, glede na lastne zasluge. Često je iracionalni prestiž nadvladal nad interesom stranke, nad resničnim interesom volilcev in interesom naroda.

Zato tudi stranke desnega centra oziroma desnice niso bile sposobne ustvariti enotnega nastopa, koalicije ali združitve.

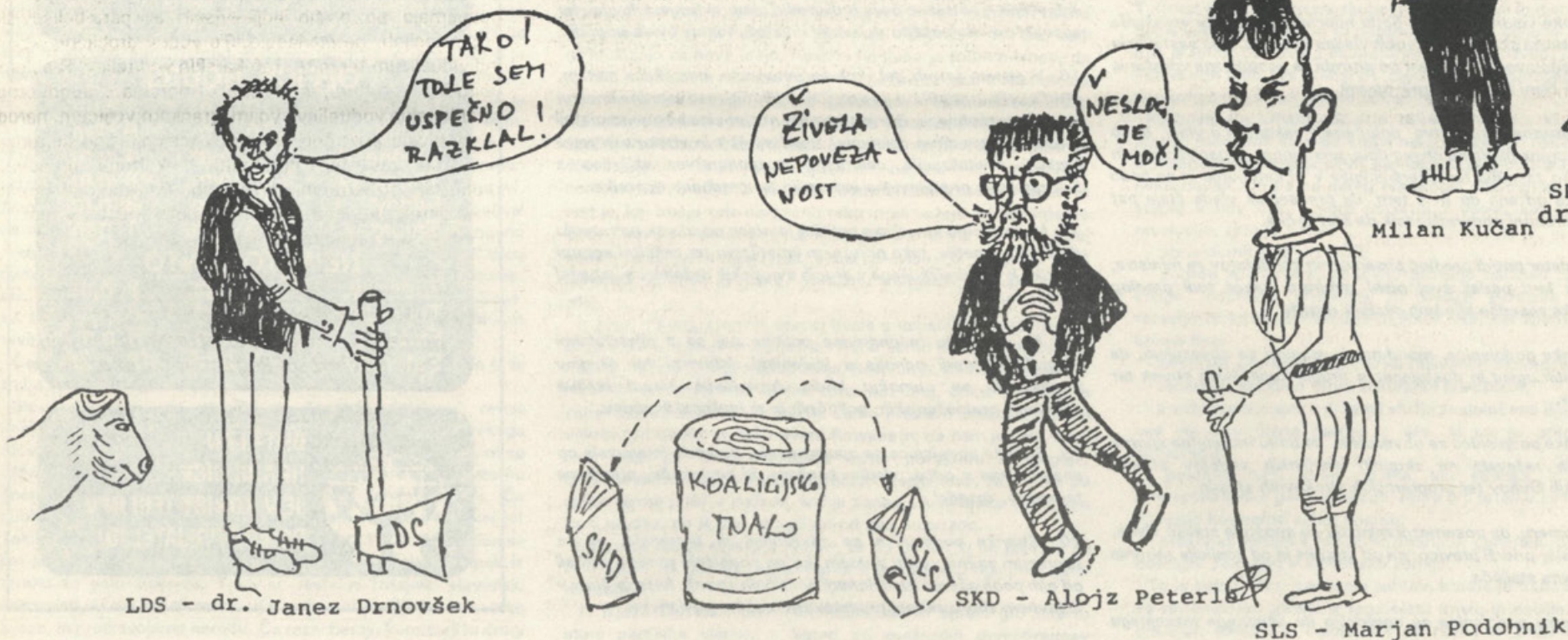
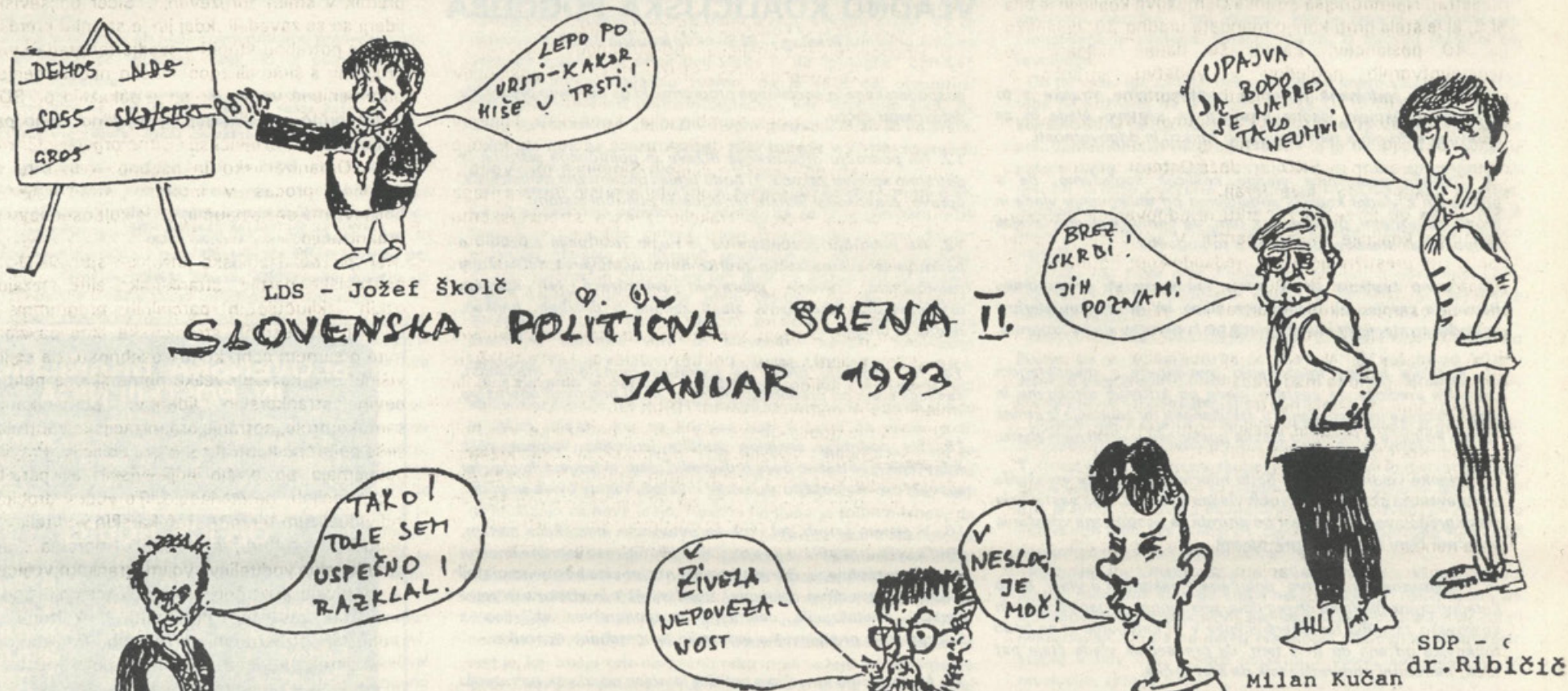
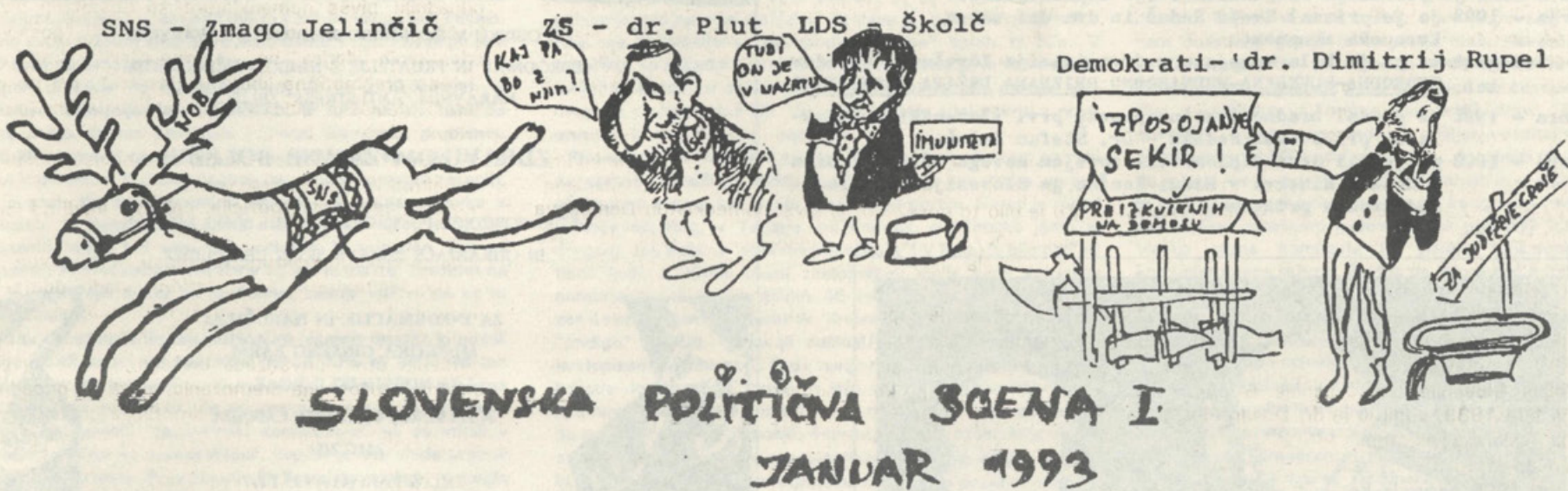
V nasprotju s tem je v letu 1992 bil na levici očitno premik v smeri združevanja. Sicer boljševiško vzgojen liderji so se zavedali, kdaj jih je stranka prerasla, oziroma kdaj je potrebno stopiti v ozadje ter predati vodilno vlogo drugemu s širšo ali zgodovinsko neobremenjeno ali manj obremenjeno vlogo. To se je pokazalo pri SDP, ko je dr. Ciril Ribičič stopil v ozadje, vodilno vlogo pa je prevzel Peter Bekeš. Na levici so očitno organizacijsko izkušeni in zrel. Organizacijsko in osebno zrelost pa bo pokazal nadaljnji proces v interesu stranke. Iz zgodovine boljševizma so se naučili, da je kult osebnosti uničujoč za organizacijo.

Ker pa so sredinske stranke sprejele "pravila igre" boljševiške partije, strankarske elite "lezejo" v objem ozkih izključujočih parcialnih programov (poklicnih, verskih interesnih), strankarske elite pa zlasti v objem mite o samem sebi, kultov osebnosti, da se jim "zvrti od višine". To kaže na veliko pomanjkanje politične kulture novih strankarskih liderjev, pomanjkanje osebne samokontrole, notranje organizacijske kontrole, kakor tudi širše politične kontrole s strani volilcev. Pravila igre, ki jih posnemajo po bivših boljševiških ali para-boljševiških organizacijah, ne obvladajo. To vodi v drobljenje strank, individualizem ter mite strankarskih voditeljev. Problem je politična kultura, zrelost, moralna odgovornost strankarskih voditeljev svojim strankam, volilcem, narodu. Upošteva je politično strukturo ter politično kulturo bo potrebno zavestno prestopiti h kulturni prenovi in programu strukturnih sprememb. Potrebna je moralno vrednostna prenova kot pogoj politične in s tem tudi gospodarske prenove dežele.

Torontski nadškof dr. Alojzij Ambrožič je razrešil dolžnosti glavnega urednika The Catholic Register, katoliškega tednika, jezuitskega patra Carl Mathews-a ker je v časopisu javno pozival vernike naj dne 26. oktobra na referendumu glasujejo za Kanado. z DA glasom. Nadškof opravičuje svojo odločitev z izjavo, da Cerkev nima pravice ukazovati v političnih zadevah.

The Toronto Star, jan. 29. 1993.

7. Kako vidi nepodpisani karikaturist slovensko politično sceno v začetku januarja 1993 in koncem januarja 1993.

DR. ŠTEFAN FALEŽ

- Prvi Slovenski Veleposlanik pri Svetem Sedežu

Zadnje leto in pol bo neizbrisno zapisano v zgodovini slovenskega naroda:

- 25. junija - 1991 je Slovenija razglasila svojo samostojnost.
- 13. januarja - 1992 jo je priznal Sveti Sedež in dva dni zatem Evropska skupnost.
- 22. maja - istega leta pa je bila sprejeta v Organizacijo Združenih Narodov kot SVOBODNA-SUVERENA-MEDNARODNO PRIZNANA DRŽAVA SLOVENIJA!
- 14. novembra - 1992 je predal uradno listino papežu prvi slovenski Veleposlanik pri Svetem Sedežu - Dr. Štefan Falež.
- 17. novembra - 1992 pa je bil prvi diplomatski sprejem novega Veleposlanika v Hotelu Minerva v Rimu. Končno je Slovenija postala mednarodno priznana.

Dr. Falež preda uradno listino papežu.

*****

Dr. Faleža poznam osebno že iz študentovskih let na mariborski klasični gimnaziji. Bil je vedno mož zaupanja, spoštovanja, načelnosti in nekompromistarstva - predvsem pa globoko veren katoličan ter narodno zaveden in ponosem **S l o v e n e c!**

VLADNO KOALICIJSKA POGODBA

Predlog - SLS - - 7. januarja 1993

1. Spodaj podpisane politične parlamentarne stranke s to pogodbo oblikujejo vladno koalicijo za sestavo vlade in za opravljanje drugih s tem povezanih funkcij in odgovornosti.
2. Stranke podpisnice vladne koalicije soglašamo, da s pristopom k vladni koaliciji sodelujemo pri oblikovanju vlade in drugih obveznosti, povezanih s tem, da bomo dosledno izvajali in spoštovali stališča, določena s to pogodbo.
3. Vladno koalicija bo iz svoje srede podala predsedniku Republike predlog za mandatarja vlade ter bo z mandatarjem uskladila strategijo in politiko vlade ter konkreten vladni program.
4. Koalicija bo po imenovanju mandatarja z mandatarjem uskladila predloge za sestavo vlade po kriterijih strokovne in organizacijske usposobljenosti, izkušenosti ter zaupanja iz strank vladne koalicije v razmerju števila poslancev v državnem zboru.
5. Stranke vladne koalicije bodo odprta programska vprašanja usklajevale na skupnih sestankih vladne koalicije, ki jo sestavljajo stalni predstavniki strank ter po potrebi za posamezna vprašanja določeni člani iz posameznih strank.
6. Posamezna ministrstva, določena z zakonom o vladi, bodo kategorizirana glede na obseg dela, pristojnost, organizacijsko in kadrovske zasledbe ter siceršnji vpliv v tri kategorije in se bodo točkovala od ena do tri s tem, da predsednik vlade šteje pet točk, morebitni podpredsednik pa štiri točke.
7. Mandatar potrdi predlog posameznih kandidatov za ministre, ko bodo le-ti podali svoj pisni program, kakor tudi predlog kadrovske zasedbe ključnih služb v resorju.
8. Stranke podpisnice, mandatar in ministri se obvezujejo, da bodo ščitili ugled in dostojanstvo drugih koalicijskih strank ter ministrov.
9. Stranke podpisnice se obvezujejo, da bodo morebitna sporna vprašanja reševala na skupnih sestankih vodstev strank, poslanskih klubov ter programskih strokovnih skupin.
10. V primeru, da posamezni minister ne spoštuje stališč vlade, si mandatar pridrži pravico, da od stranke in od koalicije zahteva opredeljena stališča.
11. Stranke podpisnice se opredelijo do skupnega razvojnega

- gospodarskega in socialnega programa, ki ga bo vlada predložila državnemu zboru.
12. Na področju organizacije države in političnega sistema je potrebno sprejeti zakone, ki bodo urejali posamezna ministrstva, upravo, pravosodni sistem ter dodelali politični sistem.
13. Na področju gospodarstva je nujna realizacija zakonov s področja denacionalizacije, zadružništva, lastninjenja, delavskega delničarstva, revizije nepravni privatizacij ter sprejem organizacijskih predpisov, zlasti zakona o družbah, bankah, reviziji in drugih.
14. Na področju financ je potrebna monetarna stabilnost, sanacija bank po predhodni reviziji in zlasti prepoved uderuštva.
15. Na področju socialne politike je nujna varnost vseh državljanov, potrebno pa je tudi urediti soupravljanje delavcev ter osebno pravno zaščito delavcev in iztožljivost delovnih pogojev.
16. V sistem javnih del, kot so avtoceste, namakalni sistem, plinifikacija in podobno, je potrebno vključiti mednarodne finance v omejenem obsegu, da ne ogrozimo nacionalne suverenosti tudi v funkciji zaposlitve delavcev, zlasti mlajših in strokovnih ter v funkciji revitalizacije celotnega gospodarstva, vključno z železarsko in predelovalno industrijo ter gradbeno operativno.
17. Na področju kmetijske politike je nujen poudarek na razvoju družinske kmetije, tako prijaznem kmetijstvu ter zaščitni agrarni politiki, kot je preizkušena v drugih evropskih deželah na ustrejni stopnji razvoja.
18. Na področju mednarodne politike naj se z bilateralnimi pogodbami uredi odnose s sodenimi državami ter drugimi republikami na območju bivše Jugoslavije zaradi rešitve nerešenih premoženjskih, političnih in državljskih zadev.
19. Stranke podpisnice se sporazumejo, da bodo imenovale po enega člana v odbor vladne koalicije, ki bo tekoče, praviloma tedensko, zasedal.
20. Stranke podpisnice se zavezujejo in potrjujejo, da ta sporazum začne veljati z dnem, ko ga podpišejo predsedniki ali od njih pooblaščenici funkcionarji političnih strank, katerih člani v državnem zboru skupaj predstavljajo večino poslancev.

"V SLOVENIJI SE VSE DOBI"

RAZEN

KANADSKI GINSENG

OB OBISKU V DOMOVINO RAZVESELITE STAREJŠE
SORODNIKE IN PRIJATELJE Z NAJBOLJ UČINKOVITIM
NARAVNIM "ANTI-STRESS" ZELIŠČEM,

ZDRAVILOM ZA VSE BOLEZNI.

ŠTIRI POSODICE PO 50 GRAMOV JIH BODO KREPILE
IN OHRANJALE ZDRAVE SKOZI CELO LETO!

ZA INFORMACIJE IN NAROČILA:

MUSKOKA GINSENG FARM
16 NORTHFIELD ROAD,
SCARBORO, ONTARIO, CANADA
M1G 2H4
TEL. & FAX: (416) 439-8387

*Oporeuljene pol biše v svetom
v Ljubljani, naprodaj!*

Kličite: (613) 224-4421.

20. Stranke podpisnice se zavezujejo in potrjujejo, da ta sporazum začne veljati z dnem, ko ga podpišejo predsedniki ali od njih pooblaščenici funkcionarji političnih strank, katerih člani v državnem zboru skupaj predstavljajo večino poslancev.

Stranka:	Podpis:
- Slovenski krščanski demokrati (SKD)	.....
- Slovenska nacionalna stranka (SNS)	.....
- Slovenska ljudska stranka (SLS)	.....
- Demokratična stranka (DS)	.....
- Zeleni Slovenije (ZS)	.....
- Socialdemokratska stranka Slovenije (SDSS)	.....

**SLOVENSKA HRANILNICA
IN POSOJILNICA**

646 Euclid Ave., Toronto M6G 2T5
Tel: (416) 532-4746 Fax: (416) 532-5134
747 Browns Line, Toronto Tel: (416) 252-6527
John E. Krek's Slovenian (Toronto) Credit Union

OFFICE HOURS

Monday	10 a.m.	-	4 p.m.
Tuesday	10 a.m.	-	8 p.m.
Wednesday	10 a.m.	-	4 p.m.
Thursday	10 a.m.	-	8 p.m.
Friday	10 a.m.	-	8 p.m.
Saturday	10 a.m.	-	1 p.m.

NEW TORONTO

Tuesday	1 p.m.	-	8 p.m.
Thursday	12 p.m.	-	8 p.m.
Friday	11 a.m.	-	8 p.m.
Saturday	9 a.m.	-	12 noon

**BITI ČLAN
HRANILNICE -
JE V KORIST TEBI IN V
POMOČ PRIJATELJU!**

POSPRAVIMO NAŠ NOVI DOM

Republika Slovenija je zdaj mednarodno priznana država. 25. junija 1991 so se Slovencem izpolnile več kot tisočletne sanje o svoji državi. Zdaj so se čustva že toliko ohladila, da lahko trezno premislimo, kaj smo s tem pridobili in kakšne naloge nas čakajo. Imamo svojo državo, svoj dom, kako bomo v njem živeli pa je v veliki meri odvisno od nas samih.

Najprej si nikar ne delajmo utvar, da je z oklicanjem in priznanjem Slovenije delo opravljeno, in tudi ne, da nam bo kakera druga država pomagala reševati slovenske probleme. Rešiti jih bo moral narod sam in sicer odločno, sicer se ne bo iztrgal iz diktature, ki danes še prav tako vlada po svojih zakonih, kot je prej. Ko ima katerakoli stranka ali vlada opravka s komunisti, je demokracija sama sebi grobar. Kdor hoče kaj spremeniti, mora biti vsaj tako odločen in priseben, kot so komunisti; za mečkače in mevže v tej igri ni mesta. Preobrat na levo je najnovejši dokaz za to trditev, zadnje volitve pa so to jasno potrdile.

Narodu danes spet vladajo komunisti (spreobrnjeni?), ki so bili še leta 1989 skoro vsi kandidati za CK KPS ali KPJ. Od teh prenoviteljev ne pričakujemo demokracije! Ob razsulu rdečega imperija so se preoblekli, da so prevarali narod in svetovno javnost. Kot goreči "zagovorniki demokracije" so se vrinili v Demos in od tam še naprej vladali, čeprav je bila vlada uradno v rokah demokratov. Prav zaradi njih Peterletova vlada ni mogla izpeljati kakšnih važnejših gospodarskih ali političnih reform. Začeli so kričati o nesposobnosti in neučinkovitosti vlade, niso pa priznali, da je bila tako jalova prav zaradi njih. Tudi niso upoštevali dejstva, da po 45. letih experimentiranja komunističnega sistema na račun naroda v dobrem letu ni bilo mogoče gospodarstva spet postaviti na trdna tla. Odprtim osebnim napadom na Peterleta so sledile nezaupnice njegovi vladi, dokler jim pri tretji s Pučnikovo "pomočjo" ni uspelo dobiti potrebne večine. Tako je slovenska partija s svojimi "prenovitelji" od znotraj strmoglavila vlado in Slovenijo potisnila nazaj v stare kolesnice enoumja. Leva opozicija je z nekaj judeži v demosovi koaliciji pod plaščem demokracije dobila večino in vrgla vlado.

ZAKAJ? KAKO JE BIL TO MOGOČE?

Partija je imela do najmanjše podrobnosti izdelan načrt, kako sestopiti iz vlade, pa še naprej vladati, predstavniki Demosa pa tega načrta niso videli. Komunisti niso dali iz rok niti enega važnega položaja pa to demosove ljudi ni nič motilo. Od same velike sreče "nad enim grešnikom, ki se spokori" (in teh je bilo lepo število), so jim obljubili, da jih za pretekla dejanja ne bodo klicali na odgovor. Zelo verjetno so jim to obljubo sugerirali "spokorjeni grešniki", toda - to hlapčevstvo ne opravičuje nikogar. Pove samo to, da se še vedno najdejo ljudje, ki so za skledo laž pripravljene zamižati na obe očesi. Temu primerna je bila tudi pripomba enega teh "kmečkih veljakov" na večerji v Torontu: "... in mi se bomo tega dogovora tudi držali..." To je višek politične neumnosti, ki jasno odkriva, da se nekateri ljudje, ki se zdaj grede velike in važne, od petdesetletne komunistične diktature niso ničesar naučili in da jim deset in deset tisočev žrtev nič ne pomeni.

Pa vendar je bilo tiste dni ob političnem prelomu precej znakov, na katere bi moral biti pozoren vsak, ki ni polnoma slep. Poglejmo samo nekatere:

SPRAVA IN SVETOVNI SLOVENSKI KONGRESS (SSK)

Oboje je tako na las podobno OF in NOB, da mislečemu človeku že sami imeni vzameta zaupanje, da se bo iz tega izcimilo kaj poštenega in iskrenega. Vse štiri "iznajdbe" so se sponele v partijskih glavah, različne so si samo po času in namenih, ki jih partija hoče z njimi doseči. Za OF in NOB že pol stoletja vemo, da sta velika laž in krinka, za katero je komunistična partija izvedla svojo boljševiško revolucijo.

Ko je bil narod razsekan med tri okupatorje in si je bolj želel svobode kot kruha, so oklicali svojo OF in NOB. Tej prevari jih je posebno v začetku mnogo nasledilo, ko so se zavedeli, je bilo zanje prepozno.

Ko se je komunizem začel dušiti v svojih lastnih zločinih, so si zamislili spravo, ki naj jih odveže zločinov preteklosti in jim odpre vrata v Evropo. To "spravo" so si zamišljali čisto po partijsko, spravo zaradi sprave, brez kakšnih vprašanj ali pogojev. Glavno vlogo je partija določila Spomenki Hribar, ki ljudem zna priti do srca in jih uspavati. Nalogo je dobro opravila in marsikdo ji je nasledil. Kaj bi ji ne, saj je spregovorila o drugi strani revolucije, o domobrancih, ki so tudi umrli za svojo domovino, zato jih je treba sprejeti kot del narodnega občestva. Tudi nam, preživelim, je odpirala vrata in nam ponujala roko.

Potem so se oglašili tudi drugi. Heroj Lado Ambrožič-Novljan vztraja na poziciji iz leta 1941 in je proti vsakršni spravi. Zloglasni Bojan Polak-Stjenka je dal vedeti, da se ne bo spuščal na raven izdajalcev; po njegovem v Sloveniji ni šlo za nobeno revolucijo ali kontrarevolucijo. Tudi Zoran Polič se jezi, "zakaj nam vsiljujejo mnenje, da je bil NOB državljanska vojna?" (Borec, str. 683). Le kje so vsi ti reveži bili, da zdaj trdijo nekaj takega, ko pa so vodilni komunisti vseprek priznavali, da je šlo za revolucijo!

Čeprav s takimi zadržimi partijci ni mogoče debatirati, jih je le treba spomniti na nekaj zelo bistvenih stvari:

Slovenski narod so naredili za "narod izdajalcev" ravno komunisti s svojim NOB, ko so za izdajalca proglasili vsakega Slovenca, ki ni soglašal z metodami partije. S svojim terorjem so ustvarili vaške straže (sami so jih po boljševiškem vzorcu imenovali bela garda), da so jih potem lahko pobijali. Če pobijanje lastnih ljudi ni revolucija, potem res ne vem, kaj je Takih "izdajalcev" je VOS likvidirala najmanj 1500, še preden se jim je narod uprl, ne zato ker je hotel biti izdajalec, ampak iz strahu za golo življenje. Tako so resnični izdajalci slovenski komunisti, ki so začeli revolucijo za koristi partije in Sovjetske zveze, in proti svojemu narodu. Če razni heroji, komisarji in drugi vojvode revolucije res ne morejo kričati o svojih idejnih

nasprotnih kot izdajalcih, naj pogledajo okoli sebe, kaj je zadnji dve leti odkrila slovenska zemlja in se vprašajo: Ali je mogoče, da so bili vsi, ki so se uprli zverem, ki so bile zmožne tega pobijanja, res narodni izdajalci? Resnica je, da v Sloveniji toliko opevane in slavljene "osvobodilne borbe" sploh ni bilo. V trenutku, ko je padel prvi strel na brata-Slovenca, je vse postalo izključno borba za oblast in zmago komunistične partije. Vse drugo je propagandna laž. In to laž hočejo zdaj pokriti z novo prevaro, ki so ji dali ime - sprava.

Protesti raznih "herojev" so marsikomu odprli oči, zato so vabi na spravo nasledili le redki. Kljub temu je bilo treba spravo propagirati naprej, ker je bila ukazana od partije. Narod je romal v Kočevski Rog, v Teharje, na Podutik, v Krimsko jamo in drugam. Joj, kakšna "spravna pobožnost"! V Rogu je bilo nad 30 tisoč ljudi, z izjemo nekaj zastopnikov vlade sami sorodniki pomorjenih, ki so bili dolgih 45 let tudi sami preganjani in zaničevani. Sam predsednik Kučan je imel zelo zanimivo "pridigo" (le kdo mu jo je napisal?), saj se je kar topil od svetopisemskih izrazov. Toda njegov besedni zaklad ni zmozel besede domobranci, čeprav je bilo vse posvečeno njihovemu spominu. "Tu smo se pobijali, tu so nas pobijali!" je poudaril, ni pa znal reči: tu smo jih pobili, čeprav je stal na kraju, ki je obdan od znanih in še neznanih množičnih grobov. Zelo se je trudil, da bi to zločinsko preteklost odrinil na skrajni rob pozabe, obenem pa je poudarjal prihodnost, ki bo svetla in pravična za vse. Seveda tudi ni manjkalo obljub za popravilo storjenih "napak", ampak ne to je pozabil, še preden je odšel z odra, izpolnil pa še danes ni niti ene. Ko bi se tam našel en sam partizan, krvnik, morilec ali rabelj in rekel: Tu smo jih pobijali, žal mi je, ljudje odpustite! - bi napravil več ko nadškofov in Kučanov govor skupaj.

O, kako prav je rekel nadškof Šuštar: "Spravili smo se z mrtvimi, veliko težja bo sprava z živimi..." Zares, mrtvi molče, se ne branijo, ne kličejo maščevanja... Na nas živih je, da domovina tem mrtvim vrne čast in priznanje za njihovo žrtev. To mora biti naša največja dolžnost in če te ne izpolnimo, nismo vredni, da smo ostali živi...

Zaradi medsebojne povezanosti in istih ciljev je prav, da si ponovno ogledamo tudi SSK. Kakšna čarodejna organizacija je to? Odgovor na to je težak, če ne naravnost nemogoč. Samohvale o kongresu je namreč veliko, kakšnih vidnih uspehov pa ni nikjer. Po vseh središčih, vključno Ljubljana, se pripravajo in izpodrivajo. Vse kaže na to, da z demokratizacijo slovenske zavesti Kongres izgublja pod seboj tla, ker - kaj nam je treba še enega podaljška starega režima.

Še najbolj pripravljeni so kongresniki nastopili v Torontu, Kanada. Brez programa ali kakšnih volitev so se predstavili kot pripravljajni odbor in nas začeli učiti, kdo je Slovenec. To so bili ljudje, ki so na slovensko skupnost gledali skozi jugoslovanska očala, večina pa je bila sploh skrita nekje v senci. Že na tem prvem sestanku je bilo govora o "kristalno čistih", ki naj bi edini imeli kvalifikacijo priti v odbor kongresa. S tem so si podrl vse, a vseeno rinejo naprej v upanju, da se bo nekaj že prijelo: članstva ni, uspehov tudi ne, dolga ostaja le vrsta društev, ki so pristopila h kongresu. Ko je treba izvesti kakšno akcijo, se to navadno zgodi pod drugo firmo in še koga, ki ni kristalno čist, se pritegne zraven, da stvar bolj vleče in se "potegne" čim več ljudi. Na koncu navadno zvmemo, da je večji del organiziral kongres, nezaželjeni potihem odpadejo, ker "kristalno čisti" ne strpe zraven nikogar, ki bi jim utegnil gledati v dušo ali na prste. Tako gre igra za oblast naprej, zdaj seveda v imenu sprave in pod plaščem demokracije.

Zelo zanimiva je lista društev, ki sestavljajo kanadsko vejo SSK. Če jih podrobneje ogledamo, vidimo, da so to v glavnem razni tovariši in tovarišije, največ izven Toronta, ki že vseh 50 let ohranjajo maršala in njegovo revolucijo v slavnem spominu. Večina torontskih Slovencev teh ljudi ne pozna niti po imenu. Našim kongresnikom se je zdelo vredno, da vse te frakcije zberejo pod svojo streho, dočim so druge, ki smo vsa leta praktično ohranjali vero in slovensko zavest, enostavno ignorirali. To tudi pojasni, kdo je "kristalno čist" in kaj to pomeni.

Bolj nevarno je pogosto poudarjanje, da so v kongresu tudi slovenske župnije. To je največ taktična poteza, ki tega ali onega le lahko pridobi, ker za Kranjce tudi v tujini še vedno drži: "Gospod so rekli", in brez misli grede v ogenj po kostanj za druge. Sicer pa bi bilo bolj na mestu, če bi namesto besed "slovenske župnije" pisali "slovenski župniki", ki se radi navdušujejo za nove ideje. Resnici na ljubo je treba priznati, da jih tudi politični ne motimo posebno, ko gre za koristi župnije, če smo le toliko dostojni, da ne govorimo o spominskem križu, domobrancih in predvsem ne o škofu Rožmanu. Kaj takega ne spada v njihovo službo. Imajo čas, žive za novi čas, sede na dobrostoječih župnijah (zgrajene največ od preživelih domobrancev v spomin na pobite domobranci), usodno pri vsem tem je, ker imajo zelo nesrečno roko in se vežejo na neprimerne ljudi. Smo pač ljudje in še bolj hlapci. Ko bi ne bili in bi vsaj včasih znali zahtevati tudi svoje pravice, bi verjetno tudi Slovenci že imeli svetnike, ne samo mučence, kot jih imamo zdaj.

V zvezi s kongresom je precej hvale o uspehih in opravljenem delu. Veliko tega je imaginarno, vidno samo navijačem, zato je treba propagandnega napihovanja. Resnica je, da naše skupnosti niso bile še nikoli tako idejno sprte kot zdaj, odkar je kongres začel mešati duhove. Poglejmo samo problem državljanstva in volitev, pri čemer so bili zraven. Resnica je, da nam je cela vrsta ljudi vsak po svoje razlagala razne paragrafe in pogoje, državljanstvo je bilo vrnjeno le peščici izseljencev, za volitve pa sploh nismo prišli v poštev, ker je sedanja levičarska vlada vse tako uredila, da je bilo za večino od nas prepozno.

So pa še druge stvari, o katerih se ne govori in ne piše, ki pa zelo zgovorno govore, kaj kongres v resnici je. Poglejmo samo nekatere:

1. Izjava šestorice bivših domobrancev o spravi (po načrtu stare partijske vlade), v kateri od preživelih domobrancev zahtevajo, da narod prosimo odpuščanja za svoje zločine... Za

kakšne zločine neki? Zato ker se VOS-u in NOB nismo pustili pobiti že leta 1942 ali 1943 na Turjaku, in smo se raje uprli?

2. Žajdelov obisk. Povabili smo ga domobranci. V skoraj polni dvorani, čeprav v torek zvečer, nam je povedal marsikaj, kar nam dosedanj gostje iz Slovenije niso. Navzoči so bili tudi vodilni kongresniki, a pri debati nihče od njih ni znil besede. Potem so se pa zagnali: sestanek, napad v časopisu, telefonski klici v Ljubljano in končno tudi žolčni izliv: "Pa kdo ga je povabil?" - so vse izraz uradnega mišljenja voditeljev KSK. In kaj je Žajdelov greh? Povedal je resnico... (poznejši razvoj je pokazal, da je imel prav), govoril je o domobrancih in o grobovih... S tem je trčil ob svetost edino zveličavne kongresne misli, zato ni bil dobrodošel nekaterim ljudem, ki po mili volji lahko med nas vlačijo razne komisarje in visoke funkcionarje bivšega komunističnega režima, žajdeli pa to pravico odrekajo.

3. Še več nam pove problem v zvezi z Resolucijo o domobrancih, ki je bila sprejeta na Ustavnem zasedanju SSK, 28. junija 1991 v Ljubljani, na dopolnilni seji SSK, dne 2. novembra 1991 v Celju pa razveljavljena. Izglasovana Resolucija se glasi:

V skrbi za pomiritev v slovenski družbi in spravo v narodnem občestvu, upoštevajoč nujnost, da mora biti vsem Slovencem vrnjena domovina z vsemi pravicami in častmi, SSK verjame, da so slovenski domobranci izhajali iz domoljubnih nagibov, kolikor so se po vesti upirali revoluciji, ki je predstavljala prevrat temeljnih, osebnih in družbenih vrednot. Verjame, da sta bila njihov nagib in namen legitimna in je torej oznaka narodnega izdajstva krivična.

Ta Resolucija je bila izdelana in sprejeta po dolgem in napornem pogajanju. Zanimivo pri tem je, da sta se proti sprejemu pozneje oglašila (pod pretvezo, da ni bila izglasovana z zadostnim številom glasov) sodnik Franc Miklavčič, podpredsednik SKD (slovenski krščanski demokrati) in odbor KSK v Torontu (kongres). Društvo Tabor v Torontu je seji glavnega odbora SSK v Celovcu, dne 28/29. februarja 1992 poslalo protest proti razveljavljanju že sprejete Resolucije, zato je bila razprava odložena. Po najnovejših poročilih bo Resolucija objavljena s pripombo, da je proti njej bila vložena pritožba (Miklavčiča) češ, da ni bila pravilno sprejeta. Ni jasno, kaj bo iz tega nastalo, važno pa je, da vemo, s kom imamo opravka. Ne pozabimo: torontski odbor (KSK) ima domobranci še vedno za narodne izdajalce.

Kar opažamo med nami, je odsev dogajanja doma. Vse teče po vnaprej izdelanem načrtu, vodeno od enih in istih ljudi, ki hočejo s to novo prevaro skozi prehodni čas. Vse kaže, da je ta poskus že obsojen in razkrinkan prav zaradi pogrevanja starih laži in obtožb, izgovorov in splošnega sprenevedanja, kar pomeni zanikanje resnice.

Kar je tej burki še manjkalo, je pribila Spomenka Hribar s svojim bojnim klicem: Ustavite desnico! To je ista Spomenka, ki je nekaka duhovna mati sprave in kongresa. S tema dvema besedama je povedala, kaj od sprave in kongresa v resnici pričakuje. Ustavite desnico! je poziv na boj proti vsemu, kar ni v skladu s komunističnim naukom. To je boj proti veri, proti krščanski civilizaciji in izročilom, proti božjim in naravnim zakonom, skratka - boj vsemu, kar je lepega, plemenitega, človeškega in svetega. Doseči vse to, je bil tudi resnični cilj revolucije.

Ob tej veliki igri zadnjih nekaj let pa vsi dobro vemo, da tisti, ki tega ne priznajo, da je sporna točka OF in NOB, za katero je komunistična partija izvedla svojo krvavo revolucijo. Partija na eni, domobranstvo na drugi strani - to je tista boleča točka, iz katere izvira vse drugo. Samo o tem je treba spregovoriti in položiti na mizo vse karte. Prizadeti partnerji naj stopijo ob stran. Spregovoriti naj Resnica, samo Resnica. Ona naj pove: kdo je začel revolucijo, na čigav ukaz, v kakšen namen, za kakšno ceno?!

Vpraša naj žrtve o mučenju pred smrtjo: o odsekanih udih, iztaknjenih očeh, odrezanih jezikih, o pečenju na razbeljenih železnih ploščah....

Odloči naj, kdo nosi odgovornost za materialno in duhovno škodo, za gorje, trpljenje in potoke krvi? Ali res narod, ki je v skrbi za golo življenje prijel za puško in se branil, ali ne slovenski komunisti, ki so prisegali partiji in Stalinu?

Ugotovi naj, kaj je OF in NOB v resnici bila. Zakaj je bilo pobitih dvajsetkrat več Slovencev kot okupatorjevih vojakov, n.p.r. na Turjaku, kjer so partizani skupaj z laško vojsko in njenim orožjem pobili vaške stražarje in to potem, ko so jim obljubili amnestijo? Kdo je torej sodeloval z okupatorjem? Ne bo odveč, če narod po petdesetih letih zve, zakaj do danes za vsa grozodejstva ni bil postavljen pred sodišče še noben fašist?

Po priznanju krivde naj dobi besedo Pravica, ki naj razsodi pravdo med brati in vsaki strani naloži kazen po njenih delih. Ne iz maščevanja, ampak zato, ker tako velik zločin ne sme ostati nezakazan. Da pa bo narod res mogel očistiti in spremenjen stopiti v nov čas, mora počistiti z vsem, kar spominja na revolucijo, zato je treba:

- izbrisati mit o OF in NOB;
- podreti spomenike, ponovno napisati zgodovinske knjige, odpraviti privilegije in visoke partijske pokojnine, razveljaviti krivične obsodbe in sploh vse, kar spominja na tisti krvavi čas;
- postaviti spomenike za narod zaslužnim Slovencem;
- ukradeno lastnino vrniti zakonitim lastnikom;
- z važnih položajev v državni službi za določeno dobo odstaviti vse vidnejše člane partije in vse, ki so se pregrešili proti sočloveku;
- postaviti KPS izven zakona, ker stranka, ki je narodu povzročila toliko gorja in škode, mora biti totalno eliminirana, če hočemo kot narod sploh obstati;
- prekopati ostanke škofa Rožmana in generala Rupnika in ju dostojno pokopati v slovensko zemljo.

To je samo nekaj osnovnih zahtev, katere je treba izpolniti, če se res hočemo izvleči iz tega blata krivic in nasilja. K temu je poklican narod kot celota. Če pa narod ni zmožen temu zlu

nadaljevanje s str. 9

presekat korenin, potem mu ni pomoči, ker tudi demokracije ne bo znal živeti, zato ni vreden svobode in lepše bodočnosti ne bo nikoli dočakal.

Naj tej razpravi dodam se dve misli. Tudi tu bo proces težak, kakor povsod, kjer je treba pogumne materialistične dogme zamenjati s čim boljšim.

1. Iz nove slovenske ustave je treba črtati člen, ki dovoljuje splav. Naravnost ironično je, da predstavniki nove države Slovenije takoj ob njenem rojstvu uzakonijo tudi njeno smrt, ko skrunijo družino, ki bi morala biti poročstvo narodove bodočnosti. Nobena velika država si ne drzne kaj tako življenjsko bistvenega pisati v svojo ustavo. Tu in tam pod pritiskom za trenutne politične koristi kakšen podoben odlok res izsilijo, a povsod se to maščuje. In Slovenci, ki ni nas niti dva milijona, naj preživimo

množični umor še nerojenih otrok! Kaj res ni bilo dovolj, da je partija v borbi za oblast iz našega rodu pobila skoro petdeset tisoč mladih življenj? Upam, da slovenske žene ne bodo nasledle nemoralnemu svetu, ampak se bodo tudi v bodoče za svoj narod žrtvovali kot matere in ga ohranjale pri življenju.

2. Vrnite Sloveniji Boga! Vrnite mu tistega Kristusa, ki ga je partija izganjala pol stoletja in je pobila skoro sto duhovnikov samo zato, ker so oznanjali Njega in njegov nauk. Kdor noče ali ne more verovati, naj ne veruje. Pustite pa, da vsi ki hočejo, nemoteno v polnosti žive svojo vero. Veliko lažje bo iti skozi tegobe življenja z vero in upanjem v dokončni cilj, kot pa slepo tavati v zmedbi obljub in laži, ki jih prinaša brezboštvo. Nikakor ni res, da je vera opij za ljudstvo in Cerkev sovražnik naroda. Prav vera je pripomogla, da je naš narod obstal 14 stoletij, ker mu je dajala upanje, da bo tudi težkih dni enkrat konec. Ravno zato je bilo treba ljudem vzeti vero, kmetom zemljo, ker jih je delala svobodne.

Tako sta bila ravno slovenski duhovnik in kmet tista, ki sta žrtvovala največ, a sta bila brez pravic. Partija je dobro opravila svoje uničevalno delo: podrla je dva stebra resničnega slovenstva. Nekdanjega duhovnika, ki se je ves žrtvoval za druge, ni več. Tudi slovenskega kmeta ni več, ker je bil iztrgan z zemlje, na kateri je stal in iz nje črpal svojo rast, moč in zavest. Namesto teh so vstali novi Mikuži, tudi med nami so, iz kmeta so nastali hlapci in sužnji. Ko se bodo tudi na tem področju popravile krivice preteklosti, bo lahko govoriti o pravičnejši slovenski bodočnosti.

Tudi to so bistvene prvine, ki so Slovenijo spremenile. Tu bo treba radikalnih sprememb, da bo narod spet našel svojo izgubljeno vest in zavest. Potem ne bo treba več kričati o spravi in se zbirati v kongrese, ker si bomo brez tega znali pogledati v oči kot bratje in sestre Slovenci.

S. P.

IZ SLOVENSKEGA TISKA**VOLITVE ZA IZSELJENCE
PREVARA ALI SAMOPREVARA?**

SLOVENEK

Sobota, 23. januar 1993

Jurij Terseglav

Niti prve niti druge volitve v novi neodvisni Republikli Sloveniji, niso bile vseslovenske, saj niso sodelovali vsi izseljenci, zdomstvo in nazorska emigracija. Mnogi od njih so bili za volilno pravico ogoljufani, kot npr. tisti, ki so brez svojega pri-voljenja in vednosti izgubili državljanstvo leta 1946 zaradi »odsotnosti« in pa tisti iz nazorske emigracije, ki so se državljanstvu FLRJ ali SFRJ odpovedali. Za tiste, ki žive zunaj RS in so smeli voliti, so bili pogoji za volitve mnogo težji kot pa za Slovence doma. Mnogi izseljenci trdijo, da je bil potek volitev po pošti pravno sicer korekten, ne pa pravi. Nikjer ni bilo garancije, da so bili vsi njihovi glasovi upoštevani, gotovo pa vse volilne karte iz tujine niso, zaradi prekratkega časa, pravočasno pri-spele v Ljubljano. Zaradi tega se upravičeno sprašujejo, ali ni volilni zakon imel samo namena, da bi jim volitve čim bolj otežili po pravilu: nekaj je treba storiti, spremeniti pa se ne sme nič.

Slovenski parlament se je 24. junija 1991 z izglasovanjem novega volilnega zakona postavil nad naravno pravico, ki z rojstvom določa, kdo je Slovenec in se sklicuje na zakon FLRJ o odvze-

mu državljanstva (Uradni list FLRJ 86/46), to je na zakon neke tuje države, ki je Slovenijo s svojo vojsko napadla in jo hotela uničiti. Ta zakon krši Listino človekovih pravic OZN in Evropske skupnosti ter nove slovenske ustave, ker je legaliziral veljavnost arbitražnega odvzema državljanstva brez pravice do pritožbe ali priziva na neodvisno sodstvo, ki ga FLRJ in SFRJ nista poznali, RS pa v celoti še nima.

Slovenci po svetu so politično svobodni in svetovno nazorsko opredeljeni. Nimajo strahu, zato se ni treba čuditi, ko se bodo začeli braniti pred krivicami, ki jim jih »država mačeha« dela preko mednarodnih organizacij in sodišč.

Tako kot so se lahko med osvobodilno vojno 1991 borili zunaj Slovenije za njeno svobodo, pisali pisma ameriškemu predsedniku in poslancem demokratičnih parlamentov, zbirali denar, organizirali humanitarno pomoč, se bodo znali zdaj obrniti na organizacije za človekove pravice, da bi dosegli svojo pravico.

Mnogi bodo rekli, da je to izsiljevanje! Ali ni poniževalno to, kar Slovenija dela s svojimi rojaki? Kdo se je postavil v bran ponižanjem in sramotjenju, ko je naduti predrznež v časopisu cinično razlagal, da je sodržavljan neslovenskega rodu bolj Slovenec kot tisti, ki

ne živi v mejah RS? Kdo je ugovarjal, ko je nadebudni mladinec pisal, da kdor ne plačuje davkov, naj ne voli? Kje so vse tiste organizacije, ki se kitijo s svetovnim slovenstvom, kje domovinske matice izseljencev in zdomcev?

Zakaj tudi v novem parlamentu Slovenci izven Slovenije nimajo svojega poslanca, kot ga pravilno morajo imeti manjšine? Če Slovenci zunaj niso vsaj toliko vredni kot manjšine v RS, si bodo morali svoj status in mesto priboriti samil!

Ob vsem tem se poraja vprašanje, ki je bilo že večkrat postavljeno, pa nanj ni bilo nikoli direktnega odgovora. Ali se Slovenija boji izseljencev? Sloveniji so izseljenci, zdomci in emigracija, v političnem smislu, nadležni in nezaželeni. Slovenci doma sami sebe močno precenjujejo in njihova samozadostnost ne pozna meja. Omalovažujejo dober nasvet, ki bi koristil predvsem njim samim. Kdor posluša svarila, pridobiva razsodnost, in ravno te jim najbolj manjka. Skoraj kategorično odklanjanje vsega, razen denarja in materialne pomoči, imajo za znak lastne samozvesti in politične zrelosti. V resnici pa dalje od primitivnega antikrščanstva in primitivnega antikomunizma še niso prišli. Nočejo si priznati, da nimajo poguma, da bi se spoprijeli z gospodarskimi težavami, ki niso samo posledica

realsocializma, ampak tudi njihovega nedela. Ne priznajo si, da niso živeli toliko od »žuljev svojih rok« kot pa od kreditov, ki so jih dobivali od tujih bank, za katere je Jugoslavija kot garancijo imela tudi nakazila »gastarbajterjev«. Govorijo samo o svojih nizkih plačah, nikoli pa o tem, kako (ne)učinkovito delajo in kaj prispevajo za skupnost s svojim delom.

Še vedno živijo dvojno življenje. V dopoldanski službi dobivajo socialno zavarovanje, pokojnino in proizvodna sredstva za popoldansko »fušanje«, poleg tega govorijo, kako jim gre slabo. Ne vidijo, da je RS dežela na robu Evrope, ki sama sebe mednarodno politično ogroža. Ne zaradi zmage levice, ampak zaradi svojega provincializma, primitivnega nasprotovanja levice desnici in obratno. Zaradi netolerantnosti, medsebojnega nezaupanja, povečevanja samega sebe, svoje vere ali ideologije, svojega ali grupnega JAZ-a, ki zatira vse druge. Zatiranje drugih je nasilje nad drugimi. Nasilje besede rodi pravo nasilje, ki vodi do popolnega uničenja. Slovenci so mazohisti, ki uživajo v prerakanju za oslovo senco.

Utvara nekaterih novih politikov, da so poklicani za rešitelje, je lažna, tako kot dejstvo, da postane odvisni čez noč neodvisen. Zato poskušajo s svetohlinsko načelnostjo in pogubnim čakanjem

ter taktiziranjem skriti svojo nevarno oblastizeljnost in demagogijo.

Noben političen program v Sloveniji ni sam v sebi dosleden in v praksi učinkovit. Njihovi ustvarjalci živijo v preteklosti in si deajo utvare, da je to sedanost. Vsem je skupen en sam cilj, začeti politiko tam, kjer se je po njihovem bodisi končala ali začela, leta 1940.

S svojo slabo notranjo in zunanjo politiko RS ni pridobila zaupanja pri odločilnih političkih sveta in Sloveniji se kaj lahko zgodi, da jo bodo uporabili kot drobiž pri njihovih kupčijah, kot jo zdaj uporabljajo za »tampon cono« proti divjemu Balkanu. To pa pomeni pot nazaj v Jugokonfederacijo, nazaj v dedni fevd Srbije, ki je dobila Jugoslavijo za nagrado od Francije in Anglije po prvi svetovni vojni, kot zaveznik proti Nemčiji.

Ni res, da ima vsak narod takšno vlado, kakršno si zasluži. Ima takšno, kakršno si izbere. Na teh volitvah ni bilo zmagovalca, sami poraženci. Ples na vrvi brez mreže bi bila velika koalicija, mala pa upanje proti upanju. Demokracija ima to napako, da mora spoštovati tudi neumne in škodljive odločitve in da jo nedemokrati lahko izkoriščajo za svoje nedemokratske cilje. Demokracija pa obenem daje možnost, da se tudi zastopavljeni borijo za svoje dostojanstvo.

Spomenica vladi države Slovenije

V neodjenljivem stremljenju za popolno resnico, ki je nujna podlaga pravice, kakršna naj poslej za vse čase vlada nad in med Slovenci, slovenski domobranci zahtevamo od svobodno izvoljene oblasti, da s primernimi ukrepi nujno reši vrsto vprašanj, na katera so navezana sprava, mirno sožitje Slovencev in napredek Slovenije:

1. Razveljaviti vso zakonodajo, ki ima za idejno podlago osvobodilno vojno (NOB).

2. Vrniti slovenskim domobrancem čast in priznanje, da so z odporom proti komunistični revoluciji prav v obdobju sovražne okupacije moralno upravičeni in po meddržavnem pravu legitimno podprti branili eksistenčne interese slovenskega naroda ter s tem stali v službi najvišjih vrednot civiliziranega človeštva: BOG - NAROD - DOMOVINA.

3. Rehabilitirati ustanovitelja in vrhovnega poveljnika slovenskega domobranstva generala Leona Rupnika in škofa dr. Gregorija Rožmana.

4. Objaviti kraj, kjer je bil zagreben general Leon Rupnik, ter njegove ostanke prenesti za časten pokop. Na republiške stroške repatriirati ostanke škofa dr. Gregorija Rožmana ter častno pokopati na mestu, ki ga naj določi slovenska Cerkev.

5. Objaviti kraj, kamor so bili zagrebeni na Orlovem vrhu ljubljanskega Gradu pokopani domobranci, kakor tudi omogočiti iskanje raztresenih grobov žrtev revolucije.

6. Kočevski Rog, Teharje in druge kraje, ki so že poznani ali bodo še odkriti, kjer so bili masovno pobiti borci in tudi civilisti, proglasiti za zgodovinske kraje in jih zaznamovati s primernimi spominskimi objekti.

7. Objaviti sezname v transportih vrnjenih domobrancev ter drugih nacionalnih borcev in civilov. Na podlagi teh sestaviti sezname pobitih in zanje izdati uradne mrtvaške liste.

8. Izslediti na mučenjih in pomorih udeležene krivce ter jih postaviti pred pristojna sodišča za sodbo po zakonu.

9. Razveljaviti vse medrevolucijske in povojne politične procese z vsemi pravnimi posledicami, rehabilitirati in v kolikor je še to mogoče, odškodovati njih žrtve.

10. razveljaviti vse vrste privilegijev, ki jih uživajo bivši partizani in njihovi svojci, ter slovenskim domobrancem in drugim nacionalnim borcem izplačati v aktualizirani višini zaostalo in tekočo pokojnino in druge odškodnine.

11. Vrniti vso po komunističnem režimu zaplenjeno ali pod pritiskom odtujeno imovino njihovim izvirnim lastnikom ali njihovim zakonitim dedičem.

12. Pregledati premoženjsko stanovanje vseh funkcionarjev bivšega komunističnega režima in v republiške svrhe zapleniti vsakršno neupravičljivo obogatitev.

13. Odstraniti vse spomenike, imena krajev in cest komunističnim vodjem in za komunistični sistem zaslužnim osebam, ali pa na enako vidna mesta postaviti spomenike in imena domobranskih in drugih za narod zaslužnih osebosti.

Brez jasno zavzetega stališča in odgovarjajočih ukrepov z ozirom na te minimalne zahteve je vsakršna sprava jalova in obsojena na neuspeh, s

čemer je nevarno ogroženo mirno sožitje Slovencev.

**ZBOROVALCI TABORA
združenih slovenskih protikomunističnih borcev
ARGENTINA**

Buenos Aires, 27. septembra 1992

Zgornjo Spomenico je „Tabor“ objavil v št. 7/8, 1990 in kopijo izročil starešina lic. Ivan Korošec takratnemu ministru vlade Republike Slovenije dr. Janezu Dularju ob priliki njegovega obiska v Argentini. Odgovora do danes nismo dobili. - Op. ured.

TABOR
November - December 1992

**ODPRTO PISMO PREDSEDNIKU
SKD**

Spoštovani gospod predsednik
Lojze Peterle!

Čeprav naše mnenje nima posebne teže, vam vseeno dajemo v premislek in v nasvet:

Naslednje obdobje bo za Slovenijo izredno težko. Plačati bomo morali komunistične dolgove za 40 let nazaj. To ne bo samo javni dolg za banke in naše neperspektivne realsocialistične gospodarske mastodontne, ampak tudi dolgovi nekdanje Jugoslavije. Vsi bomo morali plačevati „inflacijske kredite“, s katerimi so naši ljudje dokaj lahko zidali hiše in imajo zato danes domotožje za starim režimom (analizirajte volilne rezultate po nekaterih naših krščanskih farah!). Torej, naj ga imajo! Gotovo dobro veste, da bo brezposelnost še naprej občutno naraščala, da se bodo nižale pokojnine, da bo ob nesposobnih direktorjih, ki skrbje le zase (saj so nam pokradli že pol premoženja!), zastoj gospodarstva še dolgo trajal itd. Za božjo voljo, ne jemljite tega bremena nase, saj za vse to niste vi krivili!

Vas bi danes levica potrebovala le za to, da bi ji odpirali vrata v Evropo in v svet. Notranjega vpliva boste imeli silno malo. Požrešnost teh ljudi pa je neskončna. Poglejte dobro, kdo so izvoljeni člani LDS, s katero se nameravate vezati. Saj to je vendar elitni podmladek „nekdanje“ Partije! Ne zapravite velikega ugleda, ki ga še imate! Močna opozicija bo veljala več kot drobtinice, ki jih boste dobili v vladi. In prav je, da Slovence dokončno streznimo.

Za IO Nove slovenske zaveze
dr. Tine Velikonja
prof. Justin Stanovnik
prof. Pavel Kogej
Franc Hočevar, dipl. inž.
Stane Štrbenk, dipl. jus.

SLOVENEK, Ljubljana, 22. 12. 92

**Težko je predvideti vse
posledice odločitve SKD**

Slovenska ljudska stranka ostaja trdno pri svojih stališčih - Izguba desnosredinske opcije

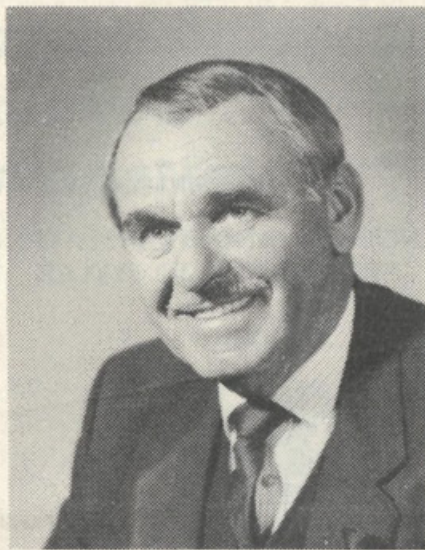
LJUBLJANA, 18. januarja - Slovenska ljudska stranka ni spremenila svojih stališč do koalicijskega povezovanja niti po današnjem sestanku z liberalnimi demokrati. Na pogovor so sicer povabili krščanske demokrate, ti pa so srečanje z ljudsko stranko odložili za nedoločen čas.

V ljudski stranki se vedno menijo, da bi bilo mogoče oblikovati desnosredinsko koalicijo in vlado, v nobenem primeru pa ne nameravajo odstopiti od stališča, da iz Združeno listo ne gredo skupaj v nobeno obliko povezovanja. Marjan Podobnik je dejal, da so tudi po zadnjem srečanju med SKD in njimi v obeh strankah ostali pogledi nespremenjeni. Podobnik je poudaril, da v ljudski stranki obžalujejo temeljno politično razhajanje med njimi in krščanskimi demokrati. To razhajanje se seveda navezuje na različne ocene obeh strank o možnostih in oblikah sodelovanja z Združeno listo. Za SKD je ta možnost še vedno odprta, v SLS pa jo zavračajo.

V SLS tudi ocenjujejo, da bi se desnosredinske stranke še lahko dogovorile in mandatariju postavile pogoje, da oblikuje koalicijo, ki bi edina omogočila oblikovanje trdne desnosredinske vlade. Vendar pa v ljudski stranki ugotavljajo, da si mandatari prizadeva priti do velike koalicije. Marjan Podobnik je še dodal, da je težko predvideti vse posledice odločitve SKD, da vstopi v dejansko veliko koalicijo. Zagotovo bi to pomenilo izgubo desnosredinske koalicijske opcije. Možno je, pravi Podobnik, da dobimo manjšinsko vlado, v kateri pa bodo zastopane skoraj vse stranke. Od mandatarija bi bilo torej bolj korektno, da bi sestavil vlado narodne enotnosti, pravi Podobnik.

Podobnik je še omenil, da potekajo intenzivna dogovarjanja med SLS ter posameznimi strankami (narodnimi demokrati na primer) o njihovi priključitvi k ljudski stranki. Napovedal je tudi, da naj bi že v kratkem poslansko skupino SLS v državnem zboru okrepili poslanci nekaterih drugih strank, o imenih pa ni želel govoriti.

VINKO VASLE

DR. ZLATKO A. VERBIČPOSEBNI SVETOVALEC MZZ
REPUBLIKE SLOVENIJE

DR. ZLATKO A. VERBIČ

Leto in pol je poteklo, odkar je minister za zunanje zadeve mlade Republike Slovenije imenoval za "Posebnega svetovaleca" v Kanadi g. dr. Zlatko A. Verbiča, zobozdravnika po poklicu.

Dr. Verbič, politični emigrant, je prišel v Kanado iz Avstralije, kjer je bil aktiven v slovenskih narodno-kulturnih organizacijah. Na torontski univerzi je v 50-tih diplomiral na Dental College-u in nato odprl ordinacijo v zelo prestižnem centru mesta Toronto. Istočasno je tudi poučeval "part time" na College-u za Dentistry nadaljnjih 18 let.

Leta 1989, ko je postal zainteresiran pri organiziranju SSK, je v Torontu srečal dr. Rupla. Z njim se je pozneje večkrat srečal (Celovcu, Ljubljani), skupno z dr. J. Bernikom, ki je tudi sodeloval pri organiziranju SSK. Na podlagi tega poznaštva je dobil imenovanje.

V Torontu je bil zanj pri organiziranju Republiškega urada začetek zelo težak. Brez urada, brez budžeta, pohišta ali pisarniških sredstev, mu je uspelo dobiti od prijatelja Slovenca majhno sobo v najbolj prestižnem gospodarskem centru Toronta, na vogalu Yonge & King križišča: PRVO PISARNO REPUBLIKE SLOVENIJE.

S pomočjo prijateljev, navdušenih, da lahko pomagajo pri graditvi prvega urada slovenske republike v Kanadi, je polagoma pričel s skromnim delom seznanjanja kanadske publike z novo državo, kar ni bilo lahko, saj je bilo kar naprej treba pojasnjevati, da Slovenija NI Slovaka. Delo mu je otežko čevalo dejstvo, da po znani slovenski bolezni - nevoščljivosti in stremuštvu - z malo izjemo, med Slovenci ni imel podpore. Malo je pozneje pomagala izjava predsednika vlade, g. L. Peterleta, enemu teh pomagačev, da je dr. Verbičovo imenovanje "zakonito korektno". Kljub temu so morali pomagači znova in znova poslušati natančevanja, "da pomagamo zato, ker iščemo stolčke". Tudi ugovor, da smo že več kot pred 20 leti srečali Abrahama, ni nič zalegel.

Po večih uspešnih obiskih slovenskih politikov in gospodarstvenikov je dr. Verbiču uspelo dobiti stike tudi s kanadskimi sovrstniki. V času, ko je Evropska skupnost priznala Republiko Slovenijo in ko so tej sledile še druge države, je dr. Verbičev urad odposlal nad 35 zahvalnih pisem ambasadorjem teh držav v Ottawo.

Poleg rednega poročanja na ministrstvo v Slovenijo in poleg pogostega dopisovanja in osebnimi stiki s kanadskimi oblastmi in gospodarstveniki, poleg urejanja uradnih obiskov iz domovine (kar ni bila majhna skrb), je bil dr. Verbič zelo uspešen pri prizadevanjih, da je Kanada priznala R. Slovenijo relativno kmalu. Še večje zadoščenje je pa dobil, ko je Kanada prav pred kratkim izmenjala s Slovenijo diplomatska pisma in vzpostavila redne diplomatske odnose, k čemur so gotovo pripomogla dr. Verbičeva pogosta in vztrajna pisma zunanji ministrici, Honourable Barbari McDougall.

Nešteto ur ponočnega, brezplačnega dela, združenega z materialnimi žrtvami, je zahtevala služba "Special Counsellor"-ja v Kanadi. Dr. Verbič je poleg svojega poklica opravljal to častno mesto "Konzula" dostojno in s kompetenco, čeprav ni poklicni diplomat.

Če bo pripravljen to funkcijo opravljati še naprej, mu želimo veliko uspehal!

**KANADSKI ODGOVOR KRIZI
V BIVŠI JUGOSLAVIJI**

Kanadsko Ministerstvo za zunanje zadeve pod trdnim in odločnim vodstvom Hon. Barbare McDougall, je koncem januarja objavilo štiri strani dolgo poročilo o pomoči državljanom bivše Jugoslavije.

Poleg vojaške pripravljenosti za nadaljno vzdrževanje miru v B&H je Ministerstvo sporočilo, da bo darovalo nad 25 milijonov dolarjev za humanitarno pomoč

Nadalje sporoča, da je bila Kanada zelo aktivna pri reševanju problemov na Balkanu na diplomatskem področju.:

Priznala je nezavisnost Slovenije, Hrvatske, Bosne in Hercegovine in priznava pravico do samostojnosti tudi Macedoniji, vendar odlaša formalno priznanje, da ne bi s tem še povečala destabilizacije v deželi.

Kanada skupno z Zapadnimi državami obsoja Srbsko agresijo v B.&H in poziva Srbijo, naj preneha z agresijo.

Lansko jesen je Kanada bila so-sponsor resolucije, ki je izključila Srbijo in Črno goro od poslovanja pri Združenih narodih in pozvala Beograd, naj vloži ponovno prošnjo za članstvo v O.Z.N. Prav tako je Kanada podprla tudi izk-

ljučenje Jugoslavije iz CSCE.

Kanadska vlada je organizirala tudi poseben program za olajšanje združenja državljanov bivše Jugoslavije s sorodniki v Kanadi in dovolila podaljšanje obiska tistim, ki so že v Kanadi. 26.000 jugoslovanskih državljanov, ki jih je zadela civilna vojna, je dobilo dovoljenje za stalno bivanje v Kanadi.

Prav pred kratkim je Kanada vpostavila redne diplomatske stike s Slovenijo z izmenjanjem Letters of Credence, o čemer je obvestila tudi dr. Z. Verbiča, Posebnega svetovaleca Republike Slovenije v Torontu, ki se je za to izmenjavo zelo trudil in predstavlja krono njegovega dosedanjega dela za Republiko Slovenijo v Kanadi.

IZ SLOVENSKEGA TISKA

nadaljevanje

SANJAL SEM,
DA SEM PREDSEDNIK KUČAN

(Seveda je ta prispevek ironija!)

Po končanih volitvah čutim dolžnost, da se vam zahvalim, spoštovani volilci. Posebno bi se rad zahvalil vam, dragi katoličani na Slovenskem.

— Najprej bi rad izrekel zahvalo našim škofom, ki so svojim duhovnikom in vernikom dali zares korektna navodila za volitve.

— Veselim se predvsem dejstva, da se Cerkev bolj boji klerikalizma znotraj same sebe kakor pa mi vsi okoli in zunaj nje.

— Hvaležen sem najprej vam, spoštovane stare matere in spoštovani očetje. Nemaokrat se samo po vas živi in se prenaša na mlajše rodove krščanski etos. Prav vaši redni obiski nedeljskih maš in obrabljeni "molki" med vašimi prsti so največji dokaz, da jemljete krščanstvo popolnoma zares.

In vendar ste svoj glas zaupali meni. Hvala vam.

— Hvaležen sem vam, katoličani z visoko, višjo in srednjo izobrazbo. Med svojim študijem ste se udeleževali verskih srečanj, hodili na duhovne vaje in romanja, bili člani cerkvenih pevskih zborov in župnijskih svetov ter ključarji. Ti vaši glasovi mi pomenijo še posebno veliko. Zares, hvala vam.

— Zahvalil bi se rad vam, spoštovani upokojeanci. Koliko vas je! Še naprej bom mislil na vas. Hvala vam za zaupanje.

— Dragi kmet z zgarano roko, od lendavskih ravnin do bohinjskih planin! Na miklavževu si pozabil na vse tegobe kmečkega človeka in življenje po drugi svetovni vojni. Hvala ti za tvoj glas.

— Zahvalil bi se rad Mariborski škofiji. Povabila me je na pomembne mejnike v okviru triletnega ciklusa Sloškovih proslav. Takrat sem že ne-

kako intuitivno čutil, da sem še enkrat ogrel srca vernih Slovencev in Slovenk. Dodatno sem se še obrnil na verne Slovence s svojim časopisom Predsednik.

— Zelo sem vesel tako korektnega sodelovanja s Cerkvijo na Slovenskem. Srčno upam, da se bodo stvari v tej smeri začele odpirati tudi v ljubljanski metropoli. Na njenem ozemlju je živel naš veliki misijonar med Indijanci — Baraga.

— Mogoče bi se moral še kateri "plast" katoličanov zahvaliti za njihove glasove. Naj bo dovolj. Zavedam se, da brez vaših tako množičnih glasov ne bi mogel biti predsednik, dragi katoličani Cerkve na Slovenskem. Hvala vam! Še naprej in še bolj vaš — Milan Kučan.

Potem sem se zbudil...

Jože Hrastnik — SLOVENEK, Ljubljana, 15. 12. 92.

Ponatisi vzeti iz Slovenca, Naše luči in Tabora:

G R O B O V I

V soboto 6. februarja je v Torontu umrl poznani slovenski gradbenik g. JOŽE JEREB. Stvarnik ga je ze gotovo nagradil za vsa njegova dobra dela, ki jih ni bilo malo v njegovem življenju.

Žalujoci ženi, gospej Mariji in ostali družini naše iskreno sožalje, njemu samemu pa naj bo lahka kanadska zemlja.

V Kaliforniji je 7. februarja v 92. letu življenja za vedno zaspala gospa IRENE STANDISH - our dear "Miss Fruchey". V študentskem taborišču v Bologni nam je bila naklonjen "Welfare Officer" in obenem dobra prijateljica, ki je do nedavnega vzdrževala stike s svojo "Bologna family".

Žalujocemu možu Vacysu in sorodnikom naše sožalje; pokojnica pa naj v miru počiva v Bogu. Spomnili se je bomo pri maši 13. februarja v cerkvi Marije Pomagaj v Torontu.

Odlični pevovodja slovenskega pevskega zbora v Torontu, dr. Frederik Mirko RENER je umrl 27. januarja v Marburg-u v Nemčiji, kjer so ga položili k večnemu počitku 1. februarja 1993. Bog mu daj dobro in večna luč naj mu sveti! V spomin pokojnika lahko darujete v: Memorial Contributions of St. Michael's College, University of Toronto.

NOV JE BILA REVOLUCIJA

Na rob članku g. Ivana Dolničarja Moti me neprestano poudarjanje g. Ivana Dolničarja, da je NOV samo osvobodilna vojna.

Mislil, da g. Metod Mikuž ni lagal, ko nam je študentom zgodovine na FF Univerze v Ljubljani predaval, da se je KP že prej, pred začetkom vojne, odločila, da bo med vojno izvedla revolucijo.

Vedno je poudarjal, da je NOV revolucija in osvobodilna vojna.

Jasno je povedal, da so organizatorji NOV računali na kontrarevolucijo. Zato so posameznike tudi likvidirali, in sicer tiste, za katere so mislili, da se bodo revoluciji uprli.

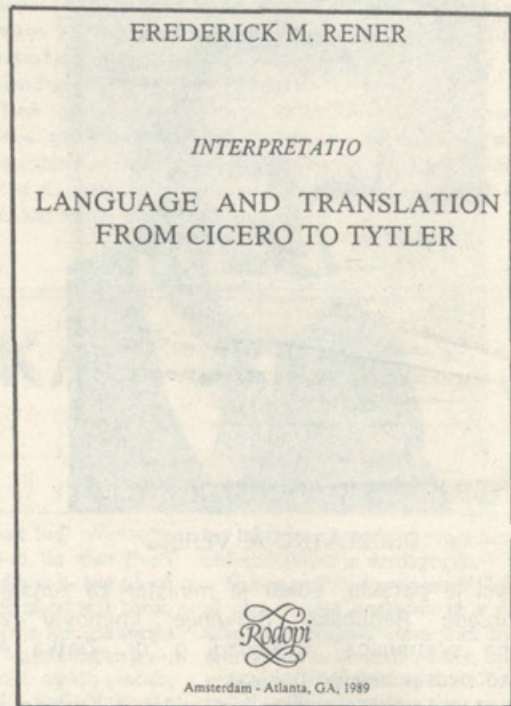
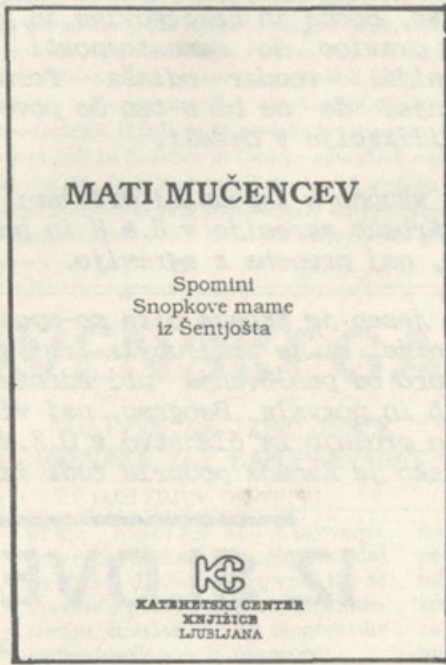
Glede na preganjanje vernikov in duhovnikov g. Ivan Dolničar navaja kot zgled duhovnike na Primorskem in Koroškem. Vprašujem g. Dolničarja, zakaj so po vojni tako preganjali in zapirali duhovnike na Primorskem. (Preberite si knjigo Jože Kragelj: Moje celice). Za duhovnike na Štajerskem pa bi vas vprašala, zakaj so komunisti duhovnike, ki so se vrnili iz pregnanstva, kamor so jih pregnali Nemci, začeli kmalu zapirati. Lahko vam naštejem celo vrsto imen duhovnikov mariborske škofije in navedem tudi ime g. župnika iz moje rojstne fare. Nikoli več mu niso dovolili, da bi se vrnil tja, pa je bil vedno pošten in pokončen mož. Danes je natisnjen že cel niz teh spominov, ki jih beremo, vi pa še kar naprej vrtite lajno od takrat, ko so drugače misleči morali molčati.

Strinjam se z vami, da je bilo v NOV veliko vernih, vendar je bila večina teh prepričana, da se bojuje samo za osvoboditev domovine, komunisti pa so jih izrabili za svojo revolucijo. Zato so pobijanja med vojno in po vojni niso krivi vsi partizani, ampak samo komunisti med njimi, ki so si nasilno prisvojili vodstvo NOV.

Jožica Ahaj
SLOVENEK, Ljubljana, 22. 12. 92

KNJIGE

Priporočamo knjige, ki so izšle zadnje čase:

Letni občni zbor starostnega doma Lipa se bo vršil v nedeljo, dne 28. Februarja 1993, ob 2.-uri popoldne v prostorih Doma na 52 Neilson Drive, Etobicoke. Vse rojake lepo vabimo.

Upravnik Doma-
France Cerar

IZ TUJEGA TISKA

Ex-Communists Retain Key Posts in Slovenia

Special to the
New York Times

GENEVA, Jan. 25 — Slovenia got a new coalition Government today, approved by the 90-member Parliament constituted by national elections last month.

Politicians in Ljubljana reached by telephone said that the key members of the Cabinet are all former Communists whose program is essentially the same as that of the Slovenian leadership of three years ago, when the republic was still part of the Yugoslav federation.

The Prime Minister, Janez Drnovsek, who held the same post previously, was in 1989 one of the last Communist presidents of Yugoslavia.

Mr. Drnovsek has retained the portfolio for the Slovenian secret police, leaving the newly chosen Interior Minister, Ivan Bizjak of the Christian Democratic Party, with authority over little more than Slovenia's traffic police, a Slovenian official said today.

The sole important Cabinet post given to a politician with a non-Communist background is that of Foreign Minister, which was given to Lojze Peterle, a Christian Democrat. All of the key economic posts went to former Communists.

Archbishop replaces fired editor of Register

By Michael McAteer
TORONTO STAR

A veteran lay Catholic writer and editor has been appointed publisher and editor of the Catholic Register to replace Rev. Carl Matthews, fired by Archbishop Aloysius Ambrozic.

Bernard Daly, 67, a former information officer for the Canadian Conference of Catholic Bishops, takes over at the archdiocesan-owned national newspaper March 1.

A front-page announcement in the Register's current issue reprinted Matthews' letter of resignation of last October. The 60-year-old Jesuit priest was fired over a front-page editorial urging Catholics to vote Yes in the Oct. 26 referendum.

In his letter, Matthews said he complied with Ambrozic's request that he resign because of poor judgment in publishing the editorial.

"I apologize profusely for embarrassing Your Grace with this week's editorial."

In a statement, Ambrozic said he requested Matthews' resignation because the church has no right to dictate, or seem to dictate, on political matters.

Prešernov dan

8. februarja je doma v Sloveniji kulturni praznik v spomin največjemu slovenskemu pesniku, dr. Francetu Prešernu. Spomnimo se ga se mi z njegovo zdravico:

*"Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
ko, koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan,
ko rojak prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!"*

Vseh dragih pokojnih se spominjajmo v molitvi!

Dr. Peter Urbanc, Feb. 8. 1993.:

Ravno ko smo šli v tisk smo dobili od omenjenega "Tiskovna poročila & kom." v katerih ima kratko poročilo o NABIRKI ZA VOJNO SKODO, ki ga zaključuje z besedami: "Vseslovenski odbor v Torontu, ki je organiziral to nabirko je povsem menjal strukturo. Domala vsi torontski odborniki so izstopili. POSLEDICA DEBAKLA!"

Ker sem bil član odbora za nabiranje denarja je s tem poročilom prizadeta moja integriteta, zato bom na te in na mnoge druge netočnosti v zvezi z nabiranjem denarja odgovoril v prihodnji številki S.D., ali pa tudi na javnem sestanku, če bodo darovalci to želeli.

Dr. Avguštin Kuk, bivši član odbora za Slovenski Sklad.

"Predvsem mi gredo na živce krščanski socialisti, ki so bili vedno samo paravan komunistov, zdaj se pa gredo nekakšno opozicijo."
Svato Zupan v Mladini Maj 1989.

PISMA UREDNIKU

Že od 1973. leta, ko sem prišel v Kanado, mi je bil časopis Slovenska država kot neki opij, sanje. Zagovarjal je samostojno Slovenijo, propast komunizma. Za mene in za mnoge druge, ki smo bili deležni vsa leta pranja možganov, je bilo to nekaj nedosegljivega. Toda zgodil se čudež. To, kar se je zdelo nemogoče, se je zgodilo: Zdaj imamo svojo lastno, mednarodno priznano državo Republiko Slovenijo.

Jaz sem rojen v Suhi Krajini. Plačali smo previsoke cene, med in po vojni, da bi "nepremagljivi" dobili kaj ljudi v svoje vrste. Samo zadnje volitve v Hinjski fari to glasno izpričuje. G. I. Bizjak je dobil 141 glasov, dolgoletni komunist (čeprav preoblečen!) pa samo 40. Počasi se trgamo iz enumja.

A. Papež

Hvala Bogu, da imamo še upanja v Njega, ki se je učlovečil za nas. Drugače bi človek obupal na tem pokvarjenem in neumnem svetu. V nedeljo, 6. decembra 1992, sem bila v volilni komisiji in šele sedaj sem dojela rezultate 50 letnega poneumljenja. Res je uspelo komunistom, da je njihova 50 letna vzgoja obrodila bogate sadove. Velik del ljudi ne zna več razmišljati, niso sposobni ločiti resnice od laži. Vsaj 50 procentov ljudi ima popolnoma oprane možgane in mislijo, da nas bodo rešili iz krize tisti, ki so nas vanjo pripeljali. Krivijo pa Peterleta in njemu enake....

Zupnijska hranilnica in posojilnica "Slovenija"

Varni nuditi razne finančne usluge: Posojila za hišo, avtomobile, potovanja, študij itd. Varni prihranki pa se obravnavajo po najvišji možni stopnji.

Poslužite se naše slovenske finančne ustanove!

URADNE URE

na Manning Ave., Toronto

Torek - sreda 10 a.m. - 3 p.m.
Četrtek - petek 10 a.m. - 8 p.m.
Sobota 10 a.m. - 1 p.m.

Tel.: 531-5475

na 73D Brown's Line, Toronto

Torek - sreda 10 a.m. - 3 p.m.
Četrtek - petek 12 p.m. - 8 p.m.
Sobota 10 a.m. - 1 p.m.

Tel.: 255-1742

v Hamiltonu pri sv. Gregoriju Velikem

Vsak ponedeljek od 4h do 8h zvečer.
Sobota - 10 a.m. - 1 p.m.

Tel.: 591-5952